

**MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR
KOORDINÁTOR HORIZONTÁLNEJ PRIORITY ROVNOSŤ PRÍLEŽITOSTÍ**

**SYSTÉM KOORDINÁCIE IMPLEMENTÁCIE HORIZONTÁLNEJ PRIORITY
ROVNOSŤ PRÍLEŽITOSTÍ PRE PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2007 - 2013**

VERZIA 4.1

Verzia: 4.1 25. 11. 2009		
Platná od:		
Vypracoval:	Odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí, MPSVaR SR	
Schválila:	Pracovná skupina pre HP RP	6.11.2009
Predkladá:	JUDr. Viera Hanuláková riaditeľka odboru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí	Dátum: 19.11.2009 Podpis:
Schválila:	Ing. Viera Tomanová, PhD. Ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny SR	Dátum: 25. 11. 2009 Podpis:

BRATISLAVA

OBSAH

Úvod.....	4
1 Východiská	5
1.1 Vymedzenie horizontálnej priority rovnosť príležitostí, legislatíva a strategické dokumenty zaoberajúce sa touto problematikou	5
1.2 Východisková situácia a ciele horizontálnej priority rovnosť príležitostí	7
1.2.1 Analýza a ciele v oblasti rodovej rovnosti	7
1.2.2 Analýza a ciele v oblasti rovnosti príležitostí ľudí so zdravotným postihnutím	10
1.2.3 Analýza a ciele v oblasti rovnosti príležitostí na základe veku	11
1.2.4 Analýza a ciele z hľadiska rovnosti príležitostí a predchádzania a eliminácie diskriminácie	12
1.2.5 Ďalšie znevýhodnené skupiny z hľadiska rovnosti príležitostí	12
2 Príspevok NSRR k plneniu cieľov HP RP	13
3 Administratívne zabezpečenie	18
3.1 Úlohy a kompetencie koordinátora Horizontálnej priority Rovnosť príležitostí	18
3.2 Spolupráca s relevantnými partnermi	19
3.3 Zloženie a činnosť pracovnej skupiny pre HP RP	21
4 Implementácia HP RP	21
4.1 Princípy hodnotenia príspevku k napĺňaniu cieľov HP RP	21
4.2 Posúdenie príspevku projektu k napĺňaniu cieľov HP RP zo strany žiadateľa	22
4.3 Odborné hodnotenie príspevku k napĺňaniu cieľov HP RP a inštrukcia pre hodnotiteľa	23
4.4 Monitorovanie HP RP	24
4.5 Hodnotenie HP RP na úrovni OP a NSRR	27
5 Publicita a informovanie	29

Skratky

CSF	Rámec podpory spoločenstva (programovacie obdobie 2004-2006)
CKO	Centrálny koordinačný orgán
CO	Certifikačný orgán
ES	Európske spoločenstvo
ESF	Európsky sociálny fond
EÚ	Európska únia
HP	Horizontálna priorita
HP MRK	Marginalizované rómske komunity
HP RP	Horizontálna priorita rovnosť príležitostí
ITMS	IT monitorovací systém
KF	Kohézny fond
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MRK	Marginalizované rómske komunity
MV	Monitorovací výbor
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MVRR SR	Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
NACE 2	Klasifikácia ekonomických činností EÚ
NSRR	Národný strategický referenčný rámec
NFP	Nenávratný finančný príspevok
OA	Orgán auditu
ORRRP	Odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí
OP	Operačný program
OP BK	Operačný program Bratislavský kraj
OP D	Operačný program Doprava
OP IS	Operačný program Informatizácia spoločnosti
OP KaHR	Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast
OP TP	Operačný program Technická pomoc
OP VaV	Operačný program Výskum a vývoj
OP V	Operačný program Vzdelávanie
OP ZaSI	Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia
OP Z	Operačný program Zdravotníctvo
OP ŽP	Operačný program Životné prostredie
Osoby s OVP	Osoby s osobitnými vzdelávacími potrebami
PIP	Plán informovania a publicity
PS	Pracovná skupina
RO	Riadiaci orgán
ROP	Regionálny operačný program
SKI	Systém koordinácie implementácie
SORO	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom
SR	Slovenská republika
SZČO	Samostatne zárobkovo činná osoba
ŠF	Štrukturálne fondy
SŠ	Stredné školy
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TP	Technická pomoc
VŠ	Vysoké školy
ZŠ	Základné školy

Pozn. V prílohe č. 1 tohto dokumentu sa nachádzajú základné definície pojmov, ktoré sa v ňom využívajú

Úvod

Systém koordinácie a implementácie horizontálnej priority Rovnosť príležitostí (ďalej len „HP RP“) pre programové obdobie 2007-2013 (ďalej len „SKI“) vypracoval odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí (ďalej len „ORRRP“) Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „MPSVR SR“), ako koordinátor zodpovedný za riadenie a implementáciu HP RP v spolupráci s riadiacimi orgánmi (ďalej len „RO“) jednotlivých operačných programov (ďalej len „OP“) a Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR ako Centrálnym koordinačným orgánom (ďalej len „CKO“).

SKI schvaľuje a aktualizuje v zmysle Systému riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007-2013 (ďalej len „Systém riadenia ŠF a KF“) a v súlade so štatútom, pracovná skupina HP RP zložená zo zástupcov CKO a RO (ďalej len „PS pre HP RP“). SKI HP RP je schvaľovaný nadpolovičnou väčšinou hlasov prítomných členov, pričom v prípade schvaľovania SKI majú hlasovacie právo iba zástupca CKO a zástupcovia RO OP identifikovaných ako relevantné pre HP RP (relevancia jednotlivých OP a ich prioritných osí vo vzťahu k cieľom HP RP je uvedená v tabuľke č.1 v časti 2 tohto dokumentu). PS pre HP RP je uznášaniaschopná, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých jej členov. Schválený SKI HP RP odsúhlasuje riaditeľ/riaditeľka ORRRP a podpisuje štatutárny zástupca koordinátora HP RP, ktorým je ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Za deň schválenia SKI sa považuje deň podpisu štatutárneho zástupcu koordinátora HP RP. Za deň schválenia aktualizácie/zmeny SKI sa považuje deň podpisu štatutárneho zástupcu HP RP. Dôvodmi aktualizácie/zmeny SKI HP RP sú predovšetkým zmeny v legislatíve Európskych spoločenstiev, v právnych predpisoch Slovenskej republiky, v relevantných koncepciách, v metodických materiáloch týkajúcich sa postupov a procesov riadenia a implementácie ŠF a KF, alebo zmeny v pôsobnosti koordinátora HP RP a iné dôvody, ktoré môžu mať vplyv na realizáciu SKI HP RP. Návrh na aktualizáciu/zmenu SKI HP RP môže predložiť pracovnej skupine koordinátor HP RP alebo člen PS pre HP RP. Za správnosť vykonaných zmien a aktuálnosť SKI HP RP zodpovedá riaditeľ/riaditeľka ORRRP. Koordinátor HP RP predkladá schválený SKI, ktorý je záväzný pre všetky RO OP identifikované ako relevantné pre HP RP, do 14 dní od jeho schválenia, vrátane jeho akýchkoľvek zmien s označením čísla verzie a dátumu platnosti, v elektronickej forme s naskenovanou stranou obsahujúcou podpis zodpovednej osoby CKO, certifikačnému orgánu (ďalej len „CO“), orgánu auditu (ďalej len „OA“) a relevantným RO a následne ho zverejňuje na webovej stránke www.gender.gov.sk.

Postavenie koordinátora horizontálnych priorít je špecifické, keďže nevystupuje ani ako RO, ani ako sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom (ďalej len „SORO“). Nakoľko sa však v značnej miere štandardné postupy a procesy riadenia a implementácie ŠF a KF dotýkajú aj koordinácie a implementácie horizontálnych priorít, rozpracovanie popisu SKI HP RP vychádzalo zo Systému riadenia ŠF a KF na programové obdobie 2007 – 2013 (ďalej len „Systém riadenia ŠF a KF“). Určený je všetkým partnerom, ktorí sú zainteresovaní do implementácie HP RP v ŠF a KF.

SKI HP RP upravuje najmä nasledovné oblasti:

- východiskovú situáciu z hľadiska legislatívy a strategických dokumentov,
- analýzu východiskovej situácie v oblasti rovnosti príležitostí v SR,
- zadefinovanie globálneho cieľa a špecifických cieľov HP RP, relevancie prioritných osí jednotlivých OP k týmto cieľom, ako aj merateľné ukazovatele na úrovni projektu, programu a kontextové merateľné ukazovatele cieľov HP RP,
- postavenie a úlohy koordinátora HP RP, RO jednotlivých OP a CKO v oblasti posúdenia príspevku k zlepšeniu HP RP, odborného hodnotenia, monitorovania, hodnotenia a informovania a publicity HP RP.

1 Východiská

1.1 Vymedzenie horizontálnej priority rovnosť príležitostí, legislatíva a strategické dokumenty zaoberajúce sa touto problematikou

Podpora základných práv, nediskriminácie a rovnosti príležitostí je jedným zo základných princípov uplatňovaných v EÚ. **Rovnosť príležitostí**, tak predstavuje strategický cieľ, pri dosahovaní ktorého sa zameriavame na vytváranie takých podmienok, ktoré by viedli k posilňovaniu rovnakého prístupu všetkých do určitého sociálneho prostredia (napr. prístupu k zamestnaniu, vzdelaniu, zdravotnej starostlivosti atď.), resp. k zabezpečeniu rovnakej dostupnosti verejných služieb a zdrojov pre všetkých. Cieľom je teda odstraňovať bariéry, ktoré vedú k izolácii a vylučovaniu ľudí z verejného, politického, spoločenského, pracovného života, a to na základe takých sociálnych kategórií, ako je pohlavie, rod, vek, rasa, etnikum, vierovyznanie alebo náboženstvo, sexuálna orientácia, zdravotné postihnutie atď. Cieľom je zároveň eliminovať a predchádzať diskriminácii na základe týchto znakov. Treba poznamenať, že rovnosť príležitostí neznamená len rovnaké podmienky vstupu, ale najmä podmienky, ktoré zohľadňujú špecifické potreby a skúsenosti týchto rôznorodých znevýhodnených skupín ľudí.

Slovenská republika je v oblasti rovnosti príležitostí viazaná viacerými medzinárodnými dokumentmi, ktoré sledujú jej implementáciu do jej legislatívy a praxe. Medzi najdôležitejšie môžeme zaradiť Všeobecnú deklaráciu ľudských práv, Medzinárodný dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie, Dohovor OSN o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW), Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jeho dodatkové protokoly, dohovory Medzinárodnej organizácie práce, Európsku sociálnu chartu a iné.

Rovnosť príležitostí je teda súčasťou základných ustanovujúcich zmlúv Európskeho spoločenstva ako aj pilierov Európskej stratégie zamestnanosti a Európskej rámcovej stratégie nediskriminácie a rovnakých príležitostí pre všetkých. Dôvody, ktoré k tomu EÚ vedú, nie sú podmienené len historicko-kultúrno-politickým pozadím, ale aj vysoko pragmatickými skutočnosťami. Bariéry, ktoré bránia v rovnosti šancí v prístupe najmä na trh práce majú nielen široké spoločenské, ale najmä významné ekonomické dopady. Prekážky v rozvíjaní osobného potenciálu jednotlivcov obmedzujú možnosť plne využívať bohatý ľudský potenciál, ktorý je kľúčový pre rast ekonomiky. Vyrovnávanie šancí a posilnenie prístupu znevýhodnených skupín sa stalo súčasťou nielen rámcových legislatívnych dokumentov, ale aj dlhodobých strategických cieľov Európskej únie, vrátane Lisabonskej stratégie zameranej na rast a zamestnanosť. V rámci nej predstavujú investície do ľudských zdrojov kľúčový faktor posilnenia a trvalého udržania ekonomického rozvoja. Pre plné využitie ľudského kapitálu, ktorý v súčasnosti Európska únia hodnotí ako svoje najcennejšie aktíva, je kľúčové práve zabezpečenie rovnosti príležitostí, ktoré povedie k naplňaniu osobného potenciálu každého Európana a Európany.

Základné ľudské práva a slobody sú v Slovenskej republike podľa Ústavy SR (zákon č. 460/1992 Zb.) zaručené všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické a iné zmysľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti, alebo etnickej skupine, majetok, rod, alebo iné postavenie. Slovenská republika do svojej legislatívy implementovala viacero smerníc legislatívy EÚ, v oblasti rovnosti príležitostí, ktoré transponovala najmä do Zákona o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou č. 365/2004 Z. z. (tzv. antidiskriminačný zákon), Zákonníka práce (zákon č. 311/2001) a ďalších zákonov. K ďalším významným nástrojom v tejto oblasti patria viaceré strategické dokumenty akými sú napr. aktuálne *programové vyhlásenie vlády*, ale aj staršie dokumenty ako *Koncepcia rovnosti príležitostí žien a mužov*, *Akčné plány zamestnanosti*, *sociálnej inklúzie a predchádzania všetkým formám diskriminácie*, *rasizmu*, *xenofóbie*, *antisemitizmu* a ostatným prejavom intolerancie, či konkrétnejšie materiály ako *Návrh opatrení na zosúladovanie rodinného a pracovného života* a pod. V neposlednom rade ciele rovnosti príležitostí nadväzujú najmä v oblasti zamestnanosti a vzdelávania na priority Národného programu reforiem SR, a jeho plánované opatrenia napr. v oblasti zamestnanosti zvýšiť participáciu žien a znížiť rozdiely medzi pohlaviami v oblasti zamestnanosti, nezamestnanosti a miezd; podporiť lepšie zosúladenie pracovného a súkromného života a zabezpečiť dostupnú starostlivosť o deti a ostatné osoby

odkázané na starostlivosť, podporiť aktívne starnutie, zredukovať nezamestnanosť mladých; zlepšiť atraktivnosť práce a zabezpečiť, aby sa ľuďom hľadajúcim si prácu (zahŕňajúc postihnutých a nečinných ľudí) vyplatilo pracovať. Ciele rovnosti príležitostí sú prepojené tiež na akčné plány Stratégie konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010, ktorá je Národnou Lisabonskou stratégiou.

Osobitný dôraz kladie Európska únia na **uplatňovanie princípu rodovej rovnosti resp. rovnosti príležitostí žien a mužov**, ktorého napĺňanie patrí k základným strategickým cieľom Európskeho spoločenstva. **Rodová rovnosť** znamená, že všetky ľudské bytosti majú právo slobodne rozvíjať svoje schopnosti a vykonávať výber možností bez obmedzení, ktoré sú dané rodovými rolami ženy a muža. Cieľom je aby, rozdielne správanie, aspirácie a potreby žien a mužov boli rovnako uznávané, rovnako hodnotené, brané do úvahy a podporované. Významnosť tejto témy sa odzrkadľuje najmä v cieľoch Lisabonskej stratégie, medzi ktoré patrí aj dosiahnutie 60 % zamestnanosti žien do roku 2010. (Pozn. v súčasnosti miera zamestnanosti žien v SR dosahuje 51,9% a miera zamestnanosti mužov 67%, miera zamestnanosti žien v EU 25 je 57,2%)¹.

Základné princípy sociálnej súdržnosti a rovnosti príležitostí sa logicky premietajú aj do **filozofie využívania a do kontextu štrukturálnej pomoci**, ktorá stojí na **9 hlavných zásadách pomoci EÚ** aj vrátane zásady **rovnosti mužov a žien a nediskriminácie**². Táto zásada sa implementovala aj do nariadení ES, ktoré vymedzujú a upravujú spôsob využívania štrukturálnych fondov. Nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1260/1999 v článku 16 zaväzuje členské štáty k uplatňovaniu princípov rovnosti príležitostí pri čerpaní štrukturálnej pomoci nasledovne:

Členské štáty a Komisia zabezpečia, aby sa v priebehu rôznych etáp vykonávania intervencie fondov podporovala rovnosť mužov a žien a začlenenie hľadiska rodovej rovnosti. Členské štáty a Komisia prijímú vhodné kroky, aby sa zabránilo akejkoľvek diskriminácii na základe rodu, rasy alebo etnického pôvodu, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie v jednotlivých etapách vykonávania intervencie fondov, a najmä počas prístupu k nim.

Jedným z kritérií, ktoré je potrebné dodržiavať pri vymedzovaní operácií spolufinancovaných fondami a zohľadniť počas jednotlivých fáz vykonávania, je najmä prístupnosť pre osoby s postihnutím.

Vzhľadom k tomu, že ciele rovnosti príležitostí komplementárnym spôsobom prispievajú k cieľom jednotlivých Operačných programov schválených v NSRR a týkajú sa viacerých jeho priorít, bola rovnosť príležitostí určená, ako jedna zo štyroch horizontálnych priorít implementovaných v rámci programovacieho obdobia 2007 – 2013. V zmysle schváleného NSRR je **globálnym cieľom horizontálnej priority rovnosť príležitostí (ďalej len „HP RP“) zabezpečovanie rovnosti príležitostí pre všetkých a predchádzanie všetkým formám diskriminácie**. HP RP bude naprieč všetkými programami podporovať predchádzanie a eliminovanie diskriminácie na základe pohlavia, rodu, rasy, etnického pôvodu, náboženského vyznania, viery, zdravotného postihnutia, veku, či sexuálnej orientácie vytváraním podmienok vstupu do rôznych sociálnych prostredí, ktoré zohľadňujú ich špecifické potreby.

Aj uplatňovanie rodového princípu, t.j. rovnosti príležitostí žien a mužov je v súčasnom kontexte NSRR subsumované pod HP RP. Je však nutné zabezpečiť, aby sa tento princíp nestratil z osobitného zreteľa, nakoľko **princíp rodovej rovnosti** ako taký **patrí medzi hlavné ciele štrukturálnych fondov**. Podľa čl. 2 Amsterdamskej zmluvy je úlohou Spoločenstva dosiahnuť rovnaké postavenie žien a mužov v spoločnosti a podľa čl. 3 je stanovená povinnosť odstraňovať nerovnosti a presadzovať rodovú rovnosť vo všetkých aktivitách **metódou gender mainstreamingu**. Gender mainstreaming – inými slovami princíp zohľadňovania rodového hľadiska – je taký analytický a rozhodovací postup, pri ktorom všetky koncepčné, strategické, rozhodovacie a vyhodnocovacie procesy vo všetkých fázach prípravy a realizácie sú podriadené hľadisku rodovej rovnosti.

Osobitnou problematikou v rámci zabezpečenia cieľov rovnosti príležitostí je príspevok NSRR k zabezpečeniu princípu **dostupnosti fyzického prostredia, dopravy a verejných služieb** pre osoby so zdravotným postihnutím a s obmedzenou mobilitou a orientáciou.

V kontexte implementácie štrukturálnej pomoci to znamená, že pri programovaní, monitorovaní a hodnotení bude braný do úvahy príspevok k zlepšeniu resp. posilňovaniu rovnosti príležitostí pre všetkých, vrátane osobitného zreteľa na podporu rodovej rovnosti, ako aj dostupnosti dopravy, fyzického prostredia a verejných služieb pre občanov s obmedzenou mobilitou.

¹ Zdroj: Eurostat, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=1090,1&_dad=portal&_schema=PORTAL

² Všeobecné nariadenie, čl. 9 – 17. Ostatné zásady vid' NSRR.

V prílohe č.2 ktomuto dokumentu sa nachádza zoznam európskej a slovenskej legislatívy a strategických dokumentov, ktoré riešia problematiku rovnosti príležitostí a špecificky rodovej rovnosti.

1.2 Výhodisková situácia a ciele horizontálnej priority rovnosť príležitostí

Napriek vyššie uvedeným legislatívnym a strategickým nástrojom a mnohým realizovaným projektom menšieho i väčšieho rozsahu, a dokonca napriek priaznivému vývoju ekonomického rastu, ktorý sprevádza klesajúca miera nezamestnanosti, na Slovensku pretrvávajú sociálne a regionálne rozdiely, ktoré sa premietajú do nerovnosti šancí niektorých skupín obyvateľov pri prosperovaní z priaznivého ekonomického vývoja.

Z hľadiska analýzy situácie skupín obyvateľov s nerovnakými príležitosťami, boli stanovené ciele HP RP v jednotlivých oblastiach, na ktoré sa táto problematika zameriava a v ktorých sa príspevok NSRR/OP/prioritných osí k celospoločenskému zlepšeniu rovnosti príležitostí bude sledovať.

1.2.1 Analýza a ciele v oblasti rodovej rovnosti

- **Rodové rozdiely v zamestnanosti a nezamestnanosti žien a mužov**

Napriek pozitívnym trendom vo vývoji zamestnanosti naďalej pretrvávajú rodové rozdiely v participácii žien a mužov na trhu práce. Miera zamestnanosti žien vo veku od 15 – 64 rokov dosiahla v roku 2006 na Slovensku 51,9% a miera zamestnanosti mužov 67%, teda rozdiel je vyše 15%. Zároveň na druhej strane miera nezamestnanosti žien dosiahla v roku 2006 úroveň 14,7% a miera nezamestnanosti mužov 12,2%, pričom ide o rozdiel vyše dvoch percent. Ženy prevažujú v štatistikách dlhodobej nezamestnanosti s 11,2%. Zaujímavá je štatistika Eurostatu z roku 2004, podľa ktorej podiel intervencií politiky trhu práce na Slovensku zameraných na ženy bol nižší ako intervencií zameraných na mužov (41,6%:58,4%), pričom vzhľadom na vyššie uvedené by to malo byť naopak.

Ciele 1.1.:

- Zvýšenie zamestnanosti a zníženie nezamestnanosti žien na pracovnom trhu.
- Zníženie rozdielu v miere zamestnanosti a miere nezamestnanosti medzi ženami a mužmi.

Merateľné ukazovatele cieľov 1.1. :

- miera zamestnanosti žien v % (Eurostat)
- miera zamestnanosti mužov v % (Eurostat)
- miera nezamestnanosti žien v % (Eurostat)
- miera nezamestnanosti mužov v % (Eurostat)
- miera dlhodobej nezamestnanosti žien v % (Eurostat)
- miera dlhodobej nezamestnanosti mužov v % (Eurostat)
- podiel žien a mužov na opatreniach politiky trhu práce v % (Eurostat)

- **Problémy osôb s rodinnými povinnosťami (najmä žien s deťmi) v oblasti zosúladenia pracovného a rodinného života**

Nižšia miera zamestnanosti žien a vyššia miera ich nezamestnanosti úzko súvisí s bariérami pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, či už pri ich návrate na pracovný trh, alebo pri udržaní si pracovného miesta. Rozdiel v miere zamestnanosti a v miere ekonomickej aktivity žien a mužov (miera ekonomickej aktivity žien dosiahla v roku 2006 v SR 50,7% a miera ekonomickej aktivity mužov 68,2%, rozdiel predstavuje vyše 18%) hovorí o tom, že veľké percento žien, ktoré sú mimo trhu práce, nie sú evidované na Úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny, čiže sú ekonomicky neaktívne, pričom ide najmä o ženy s deťmi (ženy na rodičovskej dovolenke a v domácnosti) a dôchodkyne. Zamestnanosť žien s deťmi dosiahla v roku 2006 v EÚ len 62,5% v porovnaní s 91,4% zamestnanými mužmi s deťmi, pričom zamestnanosť slovenských žien s deťmi predstavovala v roku 2006 54,2%. Na jednej strane to svedčí o tom, že starostlivosť o deti zostáva vďaka pretrvávajúcim rodovým stereotypom naďalej prevažne zodpovednosťou žien. Okrem starostlivosti o deti, sa ženy zvyčajne podieľajú aj na preberaní zodpovednosti za starostlivosť o iných blízkych – či už dlhodobo chorých, zdravotne postihnutých alebo starších príbuzných, ktorí potrebujú pomoc inej osoby. Na strane druhej

pretrvávajú nízky záujem zamestnávateľov pripravovať a realizovať pro-rodinné opatrenia, ktoré by pomohli odstrániť bariéry pre reintegráciu žien-matiek na trhu práce a zároveň viesť k posilneniu participácie mužov-otcov pri zabezpečovaní rodinných povinností. Dokazuje to aj nízke využívanie jednej z flexibilných foriem práce, a to práce na čiastočný úväzok, kde percento pracujúcich na čiastočný úväzok bolo na Slovensku u žien 4,7% a mužov 1,1%, pričom priemer v EÚ predstavuje 31,4% u žien a 7,8% u mužov. K bariéram prispieva aj absencia verejných a súkromných služieb (resp. ich finančná a geografická dostupnosť), ktoré by uľahčili harmonizáciu pracovného a rodinného života. Ide o zariadenia starostlivosti o deti, najmä materské školy a jasle, rôzne zariadenia sociálnych služieb, centrá voľného času, multifunkčné centrá pre rodiny atď.

Ciele 1.2.:

- Zvýšenie participácie žien na pracovnom trhu prostredníctvom opatrení na zosúladenie pracovného a rodinného života (medzi opatrenia patria aj zariadenia starostlivosti o deti a druhých závislých, multifunkčné centrá pre zosúladenie pracovného a rodinného života).
- Zníženie rozdielu v miere zamestnanosti žien s deťmi a mužov s deťmi.

Merateľné ukazovatele cieľov 1.2.:³

- miera ekonomickej aktivity žien v % (Eurostat)
 - miera ekonomickej aktivity mužov v % (Eurostat)
 - miera zamestnanosti žien s deťmi v % (Eurostat)
 - miera zamestnanosti mužov s deťmi v % (Eurostat)
 - počet materských škôl (ŠÚ SR)
 - počet zariadení sociálnych služieb (ŠÚ SR)
 - počet zamestnávateľov s prorodinnou politikou (prieskum v rámci externého hodnotenia)
- **Rodový mzdový rozdiel medzi mužmi a ženami najmä ako dôsledok vertikálnej a horizontálnej rodovej segregácie**

Podľa prieskumov v SR pretrvávajú výrazné rozdiely v platovom ohodnotení žien a mužov. SR sa zaraďuje ku krajinám s najvyššími rozdielmi v priemerných hodinových mzdách medzi mužmi a ženami. Podľa štatistík EÚ je rodový mzdový rozdiel v neupravenej forme na Slovensku vo výške 22%, čiže ženy dostávajú o 22% menej než muži, pričom EÚ ako celok vykazuje 15% rozdiel v plate.

Okrem nerovností medzi porovnateľnými pozíciami sa na platových rozdieloch podieľajú aj nerovnosti pretrvávajúce v podobe vertikálnej a horizontálnej segregácie na trhu práce.

Vertikálna rodová segregácia predstavuje tzv. sklenený strop, kedy sa ženy nedostávajú v rovnakej miere do vyšších, zodpovednejších a významnejších riadiacich pozícií ako muži. Podiel žien v manažérskych kreslách v spoločnostiach v EÚ predstavoval v roku 2006 32,6%, pričom Slovensko sa zaraďuje do skupiny deviatich krajín, v ktorých došlo v rokoch 2000 až 2006 k poklesu, a to z 31,2% na 27,7%.

Horizontálna rodová segregácia predstavuje veľkú koncentráciu žien v niekoľkých sektoroch, odvetviach a povolaniach na celkovom trhu práce, pričom ide najmä o slabo platené odvetvia a sféry. Podľa európskych štatistík z roku 2005 medzi sektory, ktoré zamestnávajú najviac žien v SR patria pôsobenie v domácnosti 94,9%, textilný priemysel 89,9%, zdravie a sociálna práca 88,2% iné služby 75,2%, vzdelávanie 76,7% a maloobchod 70,5%. Na strane mužov je to stavebníctvo 93,7%, banský priemysel 95,3%, strojárstvo a oceliarstvo 83,8%. Je to aj výsledkom oblasti štúdia, ktorým sa ženy a muži venujú v rámci vzdelávania, z čoho vyplýva potreba zvyšovania kvalifikácie žien v oblastiach, v ktorých dominujú muži resp. po ktorých je dopyt na pracovnom trhu.

V neposlednom rade rodový mzdový rozdiel ovplyvňuje aj skutočnosť, že ženy sa v menšej miere uplatňujú v podnikateľskej sfére vzhľadom na bariéry na pracovnom trhu. Podiel žien zakladajúcich podnikateľské subjekty v roku 2006 v SR predstavoval len 25% a na samozamestnaných (SZČO) tiež len 25%.

Ciele 1.3.:

- Zníženie rodového mzdového rozdielu medzi ženami a mužmi.

³ Oficiálne štatistiky zamerané na počet jasiel, zariadení voľno-časových aktivít, ako aj multifunkčných centier zameraných na zosúladenie pracovného a rodinného života neexistujú, ale príspevok jednotlivých OP v tomto smere sa bude sledovať.

- Zvýšenie kvalifikácie zručností žien a mužov v odvetviach a oblastiach, v ktorých nie je vysoká koncentrácia žien (rodová desegregácia).
- Zvýšenie podielu žien na SZČO a v pozícii riadiacich orgánoch v podnikateľských subjektoch.

Merateľné ukazovatele cieľov 1.3.:

- rodový mzdový rozdiel v neupravenej forme (Eurostat)
- podiel žien a mužov v manažérskych pozíciách (vyššie riadiace miesta) v % (EUROSTAT)
- podiel žien a mužov zakladajúcich podnikateľské subjekty a SZČO v % (ŠÚ SR, Eurostat)
- podiel distribúcie zamestnanosti v hlavných odvetviach sektorov NACE-2 podľa rodu (Eurostat)

• Feminizácia chudoby

Dôsledkom viacerých rodových nerovností je feminizácia chudoby – inými slovami v dôsledku nerovností sa čoraz viac žien v porovnaní s mužmi ocitá pod hranicou chudoby, prípadne v závislosti na príjmoch partnera. K prehlbujúcej sa feminizácii chudoby prispievajú najmä diskriminácia pri vstupe na trh práce (napr. po dlhšom období starostlivosti o členov rodiny), nerovnosti v odmeňovaní, rodová horizontálna a vertikálna segregácia na trhu práce. Miera rizika chudoby dosiahla na Slovensku v roku 2006 20% a podiel žien, ktoré žijú v domácnosti, kde nikto nepracuje predstavuje 9,6%. Ide často o skupinu osamelých matiek s deťmi. Riziko chudoby sa zvyšuje rapídne u žien v dôchodkovom veku.

Cieľ 1.4.:

- Zníženie miery rizika chudoby žien (najmä v dôchodkovom veku).

Merateľný ukazovateľ cieľa 1.5.:

- miera rizika chudoby pred sociálnymi transfermi podľa rodu a veku % (Eurostat)
- miera rizika chudoby po sociálnych transferoch podľa rodu v % (Eurostat)
- podiel žien vo veku 18 – 59 rokov, ktoré žijú v domácnostiach bez práce (Eurostat)

• Násilie páchané na ženách

Násilie páchané na ženách je napriek viacerým priaznivým legislatívnym úpravám stále aktuálnym vážnym problémom Slovenskej spoločnosti, najmenej každá piata žena v Slovenskej spoločnosti (a niektoré prieskumy hovoria o štvrtine, či dokonca aj tretine žien) má skúsenosť s násilím, ktorému čelia v partnerských a/alebo rodinných zväzkoch. Podľa štatistík MV SR u trestných činov týrania blízkej a zverenej osoby tvorili ženy 74,9 % obetí v roku 2003 a 80,3 % v roku 2004, medzi rokmi 2002 a 2004 bol zaznamenaný viac ako osemnásobný nárast týchto trestných činov, v prípadoch kedy obeťami boli ženy. Slovensko potrebuje posilniť najmä služby poskytované obetiam násilia, vrátane služieb špecializovaných pre ženy, na ktorých je páchané násilie, či už ide o krízové centrá, ale najmä právne a sociálne služby.

Cieľ 1.5.

- Zníženie počtu obetí domáceho násilia, najmä žien prostredníctvom zvýšenia počtu služieb pre obeť domáceho násilia.

Merateľný ukazovateľ:

- počet trestných činov týrania blízkej a zverenej osoby (štatistika MV SR),
- počet obetí násilia páchaného na ženách (prieskum v rámci externého hodnotenia)

1.2.2 Analýza a ciele v oblasti rovnosti príležitostí ľudí so zdravotným postihnutím

• Nerovnosti v oblasti trhu práce a zamestnanosti zdravotne postihnutých ľudí

Podľa údajov európskych štatistík ľudia so zdravotným postihnutím tvoria viac ako 10% celkového počtu obyvateľov EÚ, pričom v SR to bolo v roku 2002 8,2%. V roku 2005 pracovalo v SR v priemere 32 tis. občanov so zdravotným postihnutím, čo predstavovalo 1,5 % z celkového priemerného počtu pracujúcich v SR. Ľudia so zdravotným postihnutím čelia naďalej viacerým problémom nielen pri získaní prvého zamestnania, ale aj pri hľadaní nového po strate predchádzajúceho zamestnania. Špecifická miera nezamestnanosti tejto skupiny ľudí dosiahla v roku 2006 23,8%, čo je stále dvakrát viac ako pri ľuďoch bez zdravotného postihnutia. Mnohí z nich sa postupne presúvajú do skupiny dlhodobo nezamestnaných a ich potenciál zostáva v spoločnosti nevyužitý, nehovoriac o sociálnych dôsledkoch tejto situácie. Je to aj výsledkom predsudkov o pracovnom výkone a využiteľných schopnostiach občanov so zdravotným postihnutím (napr. podceňovanie alebo zneužívanie ich práce). Slabá motivácia súčasného podnikateľského prostredia v zamestnávaní týchto skupín obyvateľov a primeraných úpravách pracoviska pre nich, vedie k ich diskriminácii pri vstupe alebo priamo na trhu práce resp. pri platovom ohodnotení týchto ľudí. Podľa európskych štatistík % tých, ktorým je poskytnutá nejaká asistancia v práci predstavuje v EÚ len 15,9% a % tých, ktorí by potrebovali nejakú formu asistencie v práci predstavuje až 43,7% v EÚ.

Ciele 2.1.:

- Zníženie špecifickej miery nezamestnanosti ľudí so zdravotným postihnutím.

Merateľné ukazovatele cieľov 2.1.:

- špecifická miera nezamestnanosti ľudí so zdravotným postihnutím (ŠÚ SR)
- pracujúce osoby vo veku 16 – 64 rokov, ktoré čelia obmedzeniam v práci v % (typ práce, množstvo práce, mobilita do práce) (Eurostat)
- nepracujúce osoby vo veku 16 – 64 rokov, ktorí čelia obmedzeniam v práci (typ práce, množstvo práce, mobilita do práce) v % (Eurostat)

• Dostupnosť fyzického prostredia, dopravy a verejných služieb pre ľudí so zdravotným postihnutím, obmedzenou mobilitou a orientáciou

S problémom ľudí so zdravotným postihnutím v uplatnení sa v pracovnom živote súvisia aj fyzické bariéry v dostupnosti verejných priestorov, ktoré zároveň prehlbujú sociálne vylúčenie zdravotne postihnutých osôb z verejného a spoločenského života. Bezbariérové prístupy a ďalšie mechanizmy uľahčujúce orientáciu ľudí s obmedzenou mobilitou absentujú aj v infraštruktúre verejných služieb, sociálnych služieb, vzdelávacej ako aj v zdravotníckej infraštruktúre, a to aj napriek skutočnosti, že spolu s inými osobami s dočasne zníženou mobilitou predstavuje táto skupina až 40% celkového počtu obyvateľov (napr. môžeme tam zaradiť aj rodičov s malými deťmi). Problémom je pre občanov so zdravotným postihnutím aj dostupnosť k informačným službám napr. aj prostredníctvom internetu a on-line služieb, kde len malý podiel týchto služieb je upravených pre ich potreby.

Ciele 2.2.:

- Zvýšenie počtu bezbariérových a bezpečných prístupov k verejnej, sociálnej, vzdelanostnej, zdravotníckej infraštruktúre a infraštruktúre zamestnávateľov.
- Zvýšenie dostupnosti ľudí so zdravotným postihnutím k informačným službám.

Merateľné ukazovatele cieľov 2.2.:

- počet bezbariérových prístupov a opatrení na uľahčenie orientácie a počet ich užívateľov (prieskum v rámci externého hodnotenia)
- počet informačných služieb prístupných pre ľudí so zdravotným postihnutím a počet ich užívateľov (prieskum v rámci externého hodnotenia)

- **Nerovnaký prístup v oblasti vzdelávania**

Mnohé deti so zdravotným postihnutím nemajú rovnaké príležitosti pri prístupe k vzdelávaniu, najmä, čo sa týka ďalšieho vzdelávania a všeobecného vzdelávania. Opäť tu hrajú svoju rolu predsudky vo vzťahu k týmto ľuďom, ktoré bránia k ich integrácii medzi zdravú populáciu. Miera uplatnenia absolventov vzdelávania so zdravotným postihnutím je pomerne nízka.

Ciele 2.3.:

- Prispôsobenie vzdelávania potrebám zdravotne postihnutých osôb z hľadiska ich integrácie medzi zdravú populáciu.
- Zvýšenie miery uplatnenia absolventov vzdelávania.

Merateľné ukazovatele cieľov 2.3.:

- počet programov vzdelávania prispôbených potrebám zdravotne postihnutých osôb (prieskum v rámci externého hodnotenia)
- miera uplatnenia absolventov s OVP

1.2.3 Analýza a ciele v oblasti rovnosti príležitostí na základe veku

- **Prístup k zamestnaniu a vzdelávaniu pre starších ľudí (seniorov)**

Napriek demografickému vývoju najmä produktívnej populácie (starnutie produktívnej populácie) čelí staršia generácia (a staršie ženy ešte intenzívnejšie) viacerým znevýhodneniam na trhu práce v oblasti vzdelávania a bariér na trhu práce, z čoho vyplýva nútený odchod do predčasného dôchodku. Na Slovensku dosiahla miera zamestnanosti seniorov vo veku 55 – 64 len 33,1%, pričom muži dosiahli úroveň 49,8% a ženy len 18,9%. Jedným z cieľov Lisabonskej stratégie je dosiahnutie úrovne 50%. Prieskum Eurostatu ukázal, že osoby s vyšším stupňom vzdelania (definovaný ako terciárne vzdelanie, na Slovensku 57,2%) častejšie majú prácu ako osoby s najnižším vzdelaním (na Slovensku 8,9%). Vysoko kvalifikovaní starší ľudia sa vo všeobecnosti lepšie udržia na pracovnom trhu ako starší ľudia s nízkou kvalifikáciou. Miera nezamestnanosti starších (55-64 rokov) v jednotlivých rokoch 2000-2005 dosahovala úroveň od 12,2 % do 15,4 % s tendenciou poklesu od roku 2004. Do určitej miery na zníženie miery nezamestnanosti starších ľudí pôsobila aj možnosť využitia skoršieho odchodu do starobného dôchodku pre osoby, ktoré stratili zamestnanie a mali nízku pravdepodobnosť uplatnenia sa na trhu práce. Negatívnejším je už fakt, že veľká časť starších nezamestnaných je dlhodobo nezamestnanými.

Pomerne nízky podiel seniorov je aj na celoživotnom vzdelávaní, na Slovensku je to len 49% seniorov (rok 2003).

Cieľ 3.1.:

- Zvýšenie miery zamestnanosti seniorov (prostredníctvom zvyšovania kvalifikácie).
- Zvýšenie miery zamestnanosti žien senioriek.
- Zvýšenie účasti seniorov na celoživotnom vzdelávaní.

Merateľné ukazovatele cieľov 3.1.:

- miera zamestnanosti seniorov vo veku 55 – 64 v % resp. 50 a viac (Eurostat, ŠÚ SR)
- miera zamestnanosti žien senioriek vo veku 55 – 64 v % resp. 50 a viac (Eurostat, ŠÚ SR)
- miera nezamestnanosti seniorov vo veku 55 – 64 v % resp. 50 a viac (Eurostat, ŠÚ SR)
- miera účasti na vzdelávaní sa podľa veku a rodu v % (EUROSTAT)

- **Bariéry absolventov pri vstupe na trh práce**

Napriek tomu, že sa za posledné roky darí znižovať mieru nezamestnanosti **mladých ľudí** (vo veku 15-25 rokov) aj vďaka narastajúcemu počtu vysokoškolsky vzdelaných mladých ľudí, ako aj opatreniami aktívnej politiky trhu práce (napr. absolventská prax), v roku 2006 dosahovala špecifická miera nezamestnanosti mladých ľudí 26,6 %. Jej úroveň je naďalej výrazne vyššia ako priemer EÚ-25 vo výške 17,3%. Problémom je nedostatok praktických pracovných skúseností mladých ľudí, čo je spôsobené aj súčasným systémom vzdelávania, ktorý nekorešponduje s aktuálnymi potrebami trhu práce. Ďalšou bariérou je nízke platové ohodnotenie a nevyhovujúce pracovné podmienky najmä pre

VŠ vzdelaných mladých ľudí (najmä v oblasti výskumu a vývoja, doktorandského štúdia), čo potom vyúsťuje do ich odchodu do zahraničia. Zároveň opatrenia politiky trhu práce nesledujú špecifické potreby mladých ľudí pri ich umiestňovaní na trhu práce a zvyšovaní kvalifikácie. Bariérou je aj absencia kariérneho poradenstva pre študentov a študentky ZŠ a SŠ.

Cieľ 3.2.:

- Zníženie miery nezamestnanosti absolventov a absolventiek škôl vo veku 15 – 25 rokov
- Zvýšenie miery uplatnenia absolventov a absolventiek SŠ a VŠ

Merateľné ukazovatele cieľov 3.2.:

- miera nezamestnanosti absolventov a absolventiek škôl vo veku 15 – 25 rokov v % (Eurostat)
- miera uplatnenia absolventov a absolventiek SŠ a VŠ (ŠÚ SR)

1.2.4 Analýza a ciele z hľadiska rovnosti príležitostí a predchádzania a eliminácie diskriminácie

V rámci rovnosti príležitostí je dôležité zamerať sa aj na mechanizmy predchádzania a eliminácie diskriminácie na základe etnicity a rasy, rodu, náboženstva, alebo vierovyznania, sexuálnej orientácie, zdravotného postihnutia. V slovenskej spoločnosti naďalej pretrvávajú predsudky vo vzťahu k týmto skupinám, či už na trhu práce, alebo v spoločenskom a verejnom živote. Dotýka sa to aj cudzincov, ktorí žijú a pracujú v našej krajine, ako aj migrantov a azylantov. V rámci HP RP sa bude sledovať príspevok k rovnosti príležitostí aj týchto skupín ľudí.

Cieľ 4.:

- Zlepšenie mechanizmov antidiskriminácie vo vzťahu k týmto skupinám.

Merateľné ukazovatele:

- počet opatrení zameraných na predchádzanie a elimináciu diskriminácie (prieskum v rámci externého hodnotenia)

1.2.5 Ďalšie znevýhodnené skupiny z hľadiska rovnosti príležitostí

Skupina dlhodobo nezamestnaných v sebe neraz kombinuje viaceré znevýhodnenia (pohlavie/rod, etnická príslušnosť, sociálne vylúčenie, nízke vzdelanie) a vyžaduje osobný prístup, ktorý by pomohol eliminovať rôzne kulminujúce sa prekážky pri návrate na trh práce. Miera dlhodobej nezamestnanosti zo skupiny nezamestnaných predstavovala na Slovensku v roku 2006 až 76,3%, pričom ide najmä o ľudí s nízkym vzdelaním, ktorých je zamestnaných len 14,5%. Ďalšími špecifickými znevýhodnenými skupinami sú napr. bezdomovci, drogovovo závislí atď., ktorých vyrovnanie šancí podporených zo štrukturálnych fondov budú koordinátori HP RP sledovať v rámci externého hodnotenia.

Ciele 5.:

- Zvýšenie miery uplatnenia dlhodobo nezamestnaných na pracovnom trhu.
- Zvýšenie kvalifikácie ľudí s nízkym vzdelaním.

Merateľné ukazovatele cieľa 5.:

- miera dlhodobej nezamestnanosti v % (Eurostat)
- miera zamestnanosti ľudí s nízkym vzdelaním v % (Eurostat)⁴

Zosumarizované identifikované ciele HP RP sa nachádzajú v prílohe č. 3 SKI HP RP.

⁴ Zdroje použitých štatistických údajov:

Eurostat, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=1090,1&_dad=portal&_schema=PORTAL
Štatistický úrad, <http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=>

2 Príspevok NSRR k plneniu cieľov HP RP

V rámci koordinácie HP RP sa bude sledovať príspevok k plneniu cieľov HP RP stanovených v časti 1.2. Východisková situácia a ciele HP RP (*sumarizácia cieľov je uvedená v prílohe č.3 SKI HP RP*). V nasledujúcej tabuľke je uvedená relevancia prioritných osí jednotlivých OP k cieľom HP RP identifikovaná koordinátorom HP RP.

Tabuľka č.1.

Operačný program/prioritná os	identifikované ciele HP RP
OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia	
prioritná os 1 Podpora rastu zamestnanosti	1.1., 1.2., 1.3., 2.1., 2.2., 3.1., 3.2., 4., 5.
prioritná os 2 Podpora sociálnej inklúzie	1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 1.5., 2.1., 3.1., 3.2., 4., 5.
prioritná os 3 Podpora rastu zamestnanosti, sociálnej inklúzie a budovanie kapacít v BSK	1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 1.5., 2.1., 3.1., 3.2., 4., 5.
prioritná os 4 Budovanie kapacít a zlepšenie kvality verejnej správy	1.1., 1.2., 1.3., 2.1., 2.2., 3.1., 3.2., 4.,
prioritná os 5 Technická pomoc	-
OP Vzdelávanie	
prioritná os 1 Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy	2.3, 3.2.,
prioritná os 2 Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja ľudských zdrojov	2.3, 3.1., 4
prioritná os 3 Podpora vzdelávania osôb s osobitnými vzdelávacími potrebami	2.1., 2.2., 2.3., 4.,
prioritná os 4 Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť pre Bratislavský kraj	2.3, 3.1., 3.2., 4
prioritná os 5 Technická pomoc	-
OP Výskum a vývoj	
Prioritná os 1 Infraštruktúra výskumu a vývoja	1.1., 3.2.
Prioritná os 2 Podpora výskumu a vývoja	1.1., 1.3.
Prioritná os 3 Infraštruktúra výskumu a vývoja v Bratislavskom kraji	1.1., 3.2.
Prioritná os 4 Podpora výskumu a vývoja v Bratislavskom kraji	1.1., 1.3.
Prioritná os 5 Infraštruktúra vysokých škôl	2.2., 3.2.
Prioritná os 6 Technická pomoc pre cieľ Konvergencia	-
Prioritná os 7 Technická pomoc pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť	-
OP Informatizácia spoločnosti	
Prioritná os 1 Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb	1.1., 1.2., 2.2., 3.1.
Prioritná os 2 Rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry	1.1., 2.2., 3.1.
Prioritná os 3 Zvýšenie prístupnosti k širokopásmovému internetu	1.1., 1.2., 2.2.,
Prioritná os 4 Technická pomoc	-
OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	
Prioritná os 1 Inovácie a rast konkurencieschopnosti	1.1.,
Prioritná os 2 Energetika	1.1.,
Prioritná os 3 Cestovný ruch	1.1.,
Prioritná os 4 Technická pomoc	-
Regionálny operačný program	
Prioritná os 1 Infraštruktúra vzdelávania	1.1., 1.2., 2.2.,
Prioritná os 2 Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately	1.1., 1.2., 2.2.,

Prioritná os 3 Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a infraštruktúra cestovného ruchu	1.1., 2.2.,
Prioritná os 4 Regenerácia sídiel	1.1., 1.2., 2.2.,
Prioritná os 5 Regionálne komunikácie zabezpečujúce dopravnú obsluhu regiónov	1.1., 2.2.,
Prioritná os 6 Technická pomoc	-
OP Zdravotníctvo	-
Prioritná os 1 Modernizácia zdravotníckeho systému nemocníc	1.1., 2.2.,
Prioritná os 2 Podpora zdravia a predchádzanie zdravotným rizikám	1.1., 2.2., 3.1.
Prioritná os 3 Technická pomoc pre prípravu, implementáciu, monitorovanie a kontrolu	-
OP Životné prostredie	
Prioritná os 1 Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd	1.1., 2.2.,
Prioritná os 2 Ochrana pred povodňami	1.1., 2.2.,
Prioritná os 3 Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy	1.1., 2.2.,
Prioritná os 4 Odpadové hospodárstvo	1.1., 2.2.,
Prioritná os 5 Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny	1.1., 2.2.,
Prioritná os 6 Technická pomoc	-
OP Bratislavský kraj	
Prioritná os 1 Infraštruktúra	1.1., 1.2., 2.2.,
Prioritná os 2 Vedomostná ekonomika	1.1., 1.3.,
Prioritná os 3 Technická pomoc	-
OP Doprava	
Prioritná os 1 Železničná infraštruktúra	2.2.
Prioritná os 4 Infraštruktúra integrovaných dopravných systémov	2.2.
Prioritná os 6 Železničná verejná doprava	2.2.
OP Technická pomoc	
Prioritná os 1 Príprava, riadenie, monitorovanie, hodnotenie, informovanie a posilňovanie administratívnych kapacít v oblasti štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu	1.1., 2.1., 3.1., 3.2
Prioritná os č. 2 Finančné riadenie, kontrola, posilňovanie administratívnych kapacít v tejto oblasti	1.1., 2.1., 2.2, 3.1., 3.2

V tabuľke č.2 sú uvedené merateľné ukazovatele kontextu na strategickej úrovni NSRR, ktoré sú zároveň v niektorých prípadoch merateľnými ukazovateľmi dopadu na programovej úrovni.

Tabuľka č.2

Merateľný ukazovateľ	cieľ HP RP	kategória	dopad na úrovni OP ⁵	merná jednotka	zdroj ⁶	východisková hodnota ⁷ (2006)	trend ⁸
miera zamestnanosti mužov	1.1.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	67	-
miera zamestnanosti žien	1.1.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	51,9	zvýšenie
miera nezamestnanosti mužov	1.1.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	12,2	-
miera nezamestnanosti žien	1.1.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	14,7	zníženie
miera dlhodobej nezamestnanosti mužov	1.1.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	9,4	-.
miera dlhodobej nezamestnanosti žien	1.1.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	11,2	zníženie
podiel žien a mužov na opatreniach (intervenciách) politiky trhu práce	1.1.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	41,6 : 58,4 (2004)	zníženie rozdielu
miera ekonomickej aktivity žien	1.2.	kontext	-	%	Eurostat	50,7	zvýšenie
miera ekonomickej aktivity mužov	1.2.	kontext	-	%	Eurostat	68,2	-
miera zamestnanosti žien s deťmi	1.2.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	54,2	zvýšenie
miera zamestnanosti mužov s deťmi	1.2.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	91,4	-
počet zamestnávateľov s prorodinnou politikou	1.2.	kontext	OP ZaSI	počet	Prieskum	0	zvýšenie
počet materských škôlok	1.2.	kontext	ROP	počet	ŠÚ SR	2928	zvýšenie
počet zariadení sociálnych služieb	1.2.	kontext	ROP	počet	ŠÚ SR	797	zvýšenie
rodový mzdový rozdiel v neupravenej forme (Eurostat)	1.3.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	22	zníženie rozdielu
podiel žien a mužov v manažérskych pozíciách (vyššie riadiace miesta)	1.3.	kontext	-	%	Eurostat,	27,7 : 72,3	zníženie rozdielu
podiel žien a mužov zakladateľiek/zakladateľov na podnikateľských subjektoch	1.3.	kontext	OP ZaSI, OP KaHR	%	Eurostat, ŠÚ SR	25,5 : 74,5	zníženie rozdielu
podiel žien a mužov na SZČO	1.3.	kontext	OP ZaSI, OP KaHR, OPBK		Eurostat, ŠÚ SR	25,5 : 74,5	zníženie rozdielu

⁵ Názov Operačného programu, pre ktorý je daný merateľný ukazovateľ ukazovateľom dopadu na programovej úrovni

⁶ Niektoré merateľné ukazovatele, pri ktorých je uvedený ako zdroj prieskum, nie sú štatisticky sledované a je potrebné pri nich urobiť externý prieskum na kontextovej úrovni, aby sa mohol zhodnotiť príspevok NSRR k danému cieľu

⁷ Ide najmä o východiskové hodnoty z roku 2006, pri východiskových hodnotách merateľných ukazovateľov z iných rokov je rok uvedený v zátvorke pri hodnote ukazovateľa, pri merateľných ukazovateľoch, kde nie je známa východisková hodnota je uvedený počet 0

⁸ Trend vyjadruje akým smerom by sa mal merateľný ukazovateľ meniť v priebehu programovacieho obdobia 2007 - 2013

distribúcia zamestnanosti v hlavných odvetviach sektorov NACE-2 (Classification of economic activities) podľa rodu	1.3.	kontext	OP ZaSI, OPV	%	Eurostat	poradie sektorov (2005)	zníženie koncentrácie žien v sledovaných sektoroch
miera rizika chudoby žien pred sociálnymi transfermi	1.4.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	20	zníženie
miera rizika chudoby mužov pred sociálnymi transfermi	1.4.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	20	zníženie
miera rizika chudoby žien po sociálnych transferoch podľa rodu v %	1.4.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	12	zníženie
miera rizika chudoby mužov po sociálnych transferoch %	1.4.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	12	zníženie
ženy vo veku 18 – 59 rokov, ktoré žijú v domácnostiach bez práce	1.4.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	9,6	zníženie
muži vo veku 18 – 59 rokov, ktoré žijú v domácnostiach bez práce	1.4.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	8,1	zníženie
počet trestných činov týrania blízkej a zverenej osoby	1.5.	kontext	OP ZaSI	počet	MV SR	80,3 (2004)	zníženie
počet obetí násillia páchaného na ženách (prieskum verejnej mienky) - užívateľky	1.5.	kontext	OP ZaSI	počet	Prieskum *	0	zníženie
špecifická miera nezamestnanosti ľudí so zdravotným postihnutím	2.1.	kontext	OP ZaSI,	%	Eurostat, ŠÚ SR	23,8	zníženie
pracujúce osoby so zdravotným postihnutím vo veku 16 – 64 rokov, ktorí čelia obmedzeniam v práci	2.1.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	13,9	zvýšenie
nepracujúce osoby so zdravotným postihnutím vo veku 16 – 64 rokov, ktorí čelia obmedzeniam v práci (typ práce, množstvo práce, mobilita do práce)	2.1.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	53,7	zníženie
počet bezbariérových prístupov a opatrení na uľahčenie orientácie	2.2.	kontext	ROP, OPZ, OPBK, OPD, OPZP,	počet	Prieskum *	0	zvýšenie
počet informačných služieb prístupných pre ľudí so zdravotným postihnutím	2.2.	kontext	OPIS, OP BK, OP TP	počet	Prieskum *	0	zvýšenie
počet programov vzdelávania prispôbených	2.3.	kontext	OPV	počet	Prieskum	0	zvýšenie

potrebám zdravotne postihnutých osôb					*		
miera uplatnenia absolventov s OVP	2.3.	kontext	OPV	%	Prieskum	0	zvýšenie
miera zamestnanosti seniorov vo veku 55 – 64	3.1.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	33,1	-
miera zamestnanosti žien senioriek vo veku 55 – 64	3.1.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	18,9	zvýšenie
miera zamestnanosti mužov seniorov vo veku 55 – 64	3.1.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	49,8	-
miera nezamestnanosti seniorov vo veku 55 – 64	3.1.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	15,4(2005)	zníženie
miera nezamestnanosti absolventov škôl vo veku 15 – 24 rokov v %	3.2.	kontext	OP ZaSI	%	Eurostat	26,6%	zníženie
miera uplatnenia absolventov SŠ (delenie na mužov a ženy)	3.2.	kontext	OPV	%	prieskum	0	zvýšenie
miera uplatnenia absolventov VŠ (delenie na mužov a ženy)	3.2.	kontext	OPV	%	prieskum	0	zvýšenie
PISA index (delenie na mužov a ženy, ďalšie znevýhodnené skupiny)	3.2.	kontext	- OPV	- počet	OECD prieskum	1462	zvýšenie
počet osôb, ktoré boli obeťami priamej alebo nepriamej diskriminácie ⁹	4.	kontext	OP ZaSI	počet	prieskum	0	Zníženie

Prílohou č. 4 Systému koordinácie implementácie HP RP sú merateľné ukazovatele výsledku a dopadu HP RP pre jednotlivé OP a ich prioritné osi na projektovej úrovni resp. merateľné ukazovatele výstupu a výsledku HP RP pre jednotlivé OP a ich prioritné osi na programovej úrovni. Všetky merateľné ukazovatele HP RP sa delia:

- **podľa pohlavia resp. rodu na ženy a mužov,**
- **podľa veku (najmä absolventi, starší ľudia)**
- **zdravotne postihnuté osoby**
- **ďalšie znevýhodnené skupiny¹⁰**

⁹ Prostredníctvom reprezentatívneho výskumu

¹⁰ ďalšie kategórie znevýhodnených skupín definovaných v ustanovení § 8 ods. 1 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti

3 Administratívne zabezpečenie

3.1 Úlohy a kompetencie koordinátora Horizontálnej priority Rovnosť príležitostí

Cieľom koordinovania implementácie HP RP je posilniť synergický účinok OP a zabezpečiť, aby aktivity podporované na základe konkrétnych projektov zohľadňovali princíp rovnosti príležitostí vo všetkých jeho aspektoch. Na politickej úrovni za koordináciu implementácie HP RP zodpovedá minister/ministerka práce sociálnych, vecí a rodiny SR, ktorá v zmysle schváleného NSRR plní koordinačnú úlohu vo vzťahu k HP RP.

Výkonným koordinačným útvarom, ktorý zabezpečuje procesy koordinácie implementácie HP RP, bol poverený **Odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí MPSVR SR** (ďalej len „ORRRP“).

Na tento účel sa v rámci ORRRP zriadilo **Podporné stredisko k rovnosti príležitostí**, ktoré tvorí tím koordinátorov/koordinátoriek. Ich úlohou je úzko spolupracovať s kontaktnými bodmi/osobami na jednotlivých RO (tzv. focal points). ORRRP ako koordinátor HP RP určí zodpovednú osobu pre každý OP, ktorá bude v rámci jednotlivých OP sledovať implementáciu a napĺňanie cieľov HP RP.

Garantom/kou podporného strediska je riaditeľ/ka ORRRP, ktorý/á zároveň usmerňuje a koordinuje činnosť podporného strediska.

Koordinátor HP RP – v tomto prípade ORRRP MPSVR SR resp. **Podporné stredisko k rovnosti príležitostí** v zmysle aktuálneho Systému riadenia ŠF a KF zabezpečuje najmä nasledovné činnosti:

- rokuje s RO jednotlivých OP s cieľom identifikovať pre HP RP relevantné prioritné osi/opatrenia (v tabuľke č.1 SKI HP RP);
- poskytuje metodické vedenie, poradenstvo a konzultácie v otázkach implementácie HP RP v rámci spolupráce s RO pre jednotlivé OP (napr. pri príprave príručky pre žiadateľa, vypracovanie relevantnej časti inštrukcie k aplikovaniu hodnotiacich kritérií za HP RP atď.);
- spolupracuje s RO pri definovaní hodnotiacich kritérií používaných pri odbornom hodnotení žiadostí o NFP predkladaných žiadateľmi vo väzbe na posúdenie príspevku k HP RP, vrátane vypracovania relevantnej časti inštrukcie k aplikovaniu hodnotiacich kritérií;
- v spolupráci s RO identifikuje relevantné merateľné ukazovatele výstupov a výsledkov prioritných osí pre HP RP (k dispozícii sú v *prílohe č.4 SKI HP RP*);
- zriaďuje pracovnú skupinu pre HP RP v súlade s princípmi partnerstva, ktorej členmi/členkami sú zástupcovia RO OP relevantných pre HP RP, zástupca CKO a zástupca koordinátora HP RP (v pozícii pozorovateľov sú zástupcovia CO a OA);
- vypracováva a aktualizuje SKI HP RP a zverejňuje ho na webovej stránke www.gender.gov.sk;
- predkladá SKI HP RP na schválenie PS pre HP RP zloženej zo zástupcov CKO a RO. SKI HP RP je schvaľovaný nadpolovičnou väčšinou hlasov prítomných členov, pričom v prípade schvaľovania SKI HP RP majú hlasovacie právo iba zástupca CKO a zástupcovia RO OP identifikovaných ako relevantné pre HP RP; PS pre HP RP je uznášaniaschopná, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých jej členov;
- predkladá schválený SKI HP RP, ktorý je záväzný pre všetky RO OP identifikovaných ako relevantné pre HP RP, do 14 dní od jeho schválenia, vrátane jeho akýchkoľvek zmien s označením čísla verzie a dátumu platnosti, v elektronickej forme s naskenovanou stranou obsahujúcou podpis zodpovednej osoby, CKO, CO, OA a relevantným RO (CKO, CO, OA aj v písomnej forme); za deň schválenia SKI sa považuje deň podpisu štatutárneho zástupcu koordinátora HP RP a za deň schválenia aktualizácie/zmeny SKI sa považuje deň podpisu štatutárneho zástupcu HP RP;
- monitoruje realizáciu projektov relevantných pre príslušnú HP na základe informácií poskytnutých príslušnými RO (štruktúra a obsah informácie je v *prílohe č.5 SKI HP RP*);
- pripravuje výročné správy a záverečnú správu za HP RP a predkladá ich CKO ako podklad pre výročné a záverečné správy o vykonávaní NSRR do 30. júla nasledujúceho roka (obsahuje okrem iného aj informáciu o príspevku realizácie jednotlivých OP k plneniu cieľov HP RP);
- pri monitorovaní a hodnotení HP RP na regionálnej úrovni spolupracuje s koordinátormi HP vyšších územných celkov,
- vypracováva plán hodnotení HP RP v súlade s postupmi definovanými Systémom riadenia ŠF a KF a príslušným metodickým pokynom CKO a predkladá ho na vyjadrenie CKO a príslušným RO prostredníctvom PS pre HP RP;
- vykonáva hodnotenie HP RP;
- vypracováva interný manuál procedúr koordinátora HP RP, zabezpečuje jeho zavedenie ako organizačnej smernice, resp. odborného vnútorného aktu organizácie a predkladá ho, vrátane

jeho akýchkoľvek zmien s označením čísla verzie a dátumu platnosti CKO, CO a OA v elektronickej forme s naskenovanou stranou obsahujúcou podpis zodpovednej osoby, a to najneskôr do 14 dní od jeho schválenia;

Medzi ďalšie úlohy koordinátora HP RP patrí:

- realizuje vzdelávacie aktivity pre RO (pre kontaktné body/osoby, hodnotiteľov a manažérov monitorovania), v prípade potreby aj pre žiadateľov/prijímateľov;
- pripravuje a vydáva metodické brožúry a príručky (napr. metodická príručka, ktorá bude obsahovať základné pojmy, informácie a inštrukcie týkajúce sa vypracovania žiadosti o NFP z hľadiska HP RP, výberu merateľných ukazovateľov, hodnotenia, monitorovania HP RP, ako aj uplatňovania RP a gender mainstreamingu v projektovom cykle);
- na požiadanie RO participuje v rámci odborného hodnotenia žiadostí o NFP;
- zúčastňuje sa na zasadnutiach monitorovacích výborov jednotlivých OP ako aj Národnom monitorovacom výbore NSRR v súlade s aktuálnou verziou Systému riadenia ŠF a KF;
- participuje na pracovných skupinách CKO zameraných na oblasť publicity, zadefinovania a aktualizácie monitorovacích ukazovateľov v rámci Národného systému ukazovateľov, prípadne iných relevantných skupín v súlade s aktuálnou verziou Systému riadenia ŠF a KF;
- vypracováva a realizuje vlastný plán informovania a publicity (ďalej len „PIP“) v súlade s aktuálnou verziou Systému riadenia ŠF a KF a usmerneniami CKO;

3.2 Spolupráca s relevantnými partnermi

Požiadavka princípu partnerstva vychádza z Nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde. Proces zadefinovania HP prebiehal na úrovni NSRR. Konzultácie prebiehali za účasti predstaviteľov CKO a jednotlivých zástupcov RO na zasadnutiach pracovných skupín, ktoré organizoval CKO.

V rámci princípu partnerstva spolupracuje koordinátor HP RP s CKO, a to prostredníctvom kontaktného bodu/osoby. Úlohou CKO vo vzťahu ku koordinátorovi HP RP na strategickej úrovni je:

- poskytuje výnimky zo Systému riadenia ŠF a KF na základe oprávnených a riadne odôvodnených žiadostí RO, prípadne koordinátora HP RP, a zabezpečuje bezodkladné informovanie CO a OA o udelených výnimkách zo Systému riadenia ŠF a KF;
- v spolupráci s relevantnými RO schvaľuje SKI HP RP prostredníctvom PS pre HP RP;
- organizuje a koordinuje pravidelné koordinačné porady za účasti všetkých RO OP NSRR, CO, OA a koordinátorov HP;
- zabezpečuje účasť svojho zástupcu na zasadnutiach poradných výborov Európskej komisie (ďalej len „EK“) - Výboru pre koordináciu fondov a Výboru podľa čl. 147 Zmluvy, resp. iných pracovných skupinách a výboroch zriadených v gescii EÚ a zabezpečuje informovanosť RO a koordinátorov HP (v prípade relevancie) o ich výsledkoch a záveroch týchto stretnutí;
- zabezpečuje vzdelávacie aktivity pre RO a koordinátorov HP vo vybraných oblastiach implementácie ŠF a KF, ktoré sa prierezovo týkajú všetkých OP NSRR;
- vypracováva a predkladá Národnému monitorovaciemu výboru (ďalej len „NMV“) na schválenie Plán hodnotení NSRR na programové obdobie 2007 - 2013, ktorého súčasťou je aj plán hodnotení HP RP;
- predkladá NMV na vedomie výsledky hodnotení vykonaných v rámci HP RP vo vzťahu k dosahovaniu cieľov NSRR.
- koordinuje a metodicky usmerňuje koordinátora HP RP pri príprave SKI HP RP, plánu hodnotení, PIP HP RP, merateľných ukazovateľov HP RP,
- kontaktný bod/osoba CKO sa zúčastňuje zasadnutí PS pre HP RP zriadenej za účelom zefektívnenia koordinácie HP RP.

V rámci samotnej implementácie koordinácie HP RP sa predpokladá intenzívna spolupráca s jednotlivými RO zodpovednými za príslušné OP prostredníctvom siete tzv. kontaktných bodov/osôb (z angl. focal points) – t.j. príslušných pozícií a/alebo konkrétnych osôb. Za zabezpečenie pôsobnosti kontaktných bodov/osôb sú zodpovedné jednotlivé RO za príslušné OP.

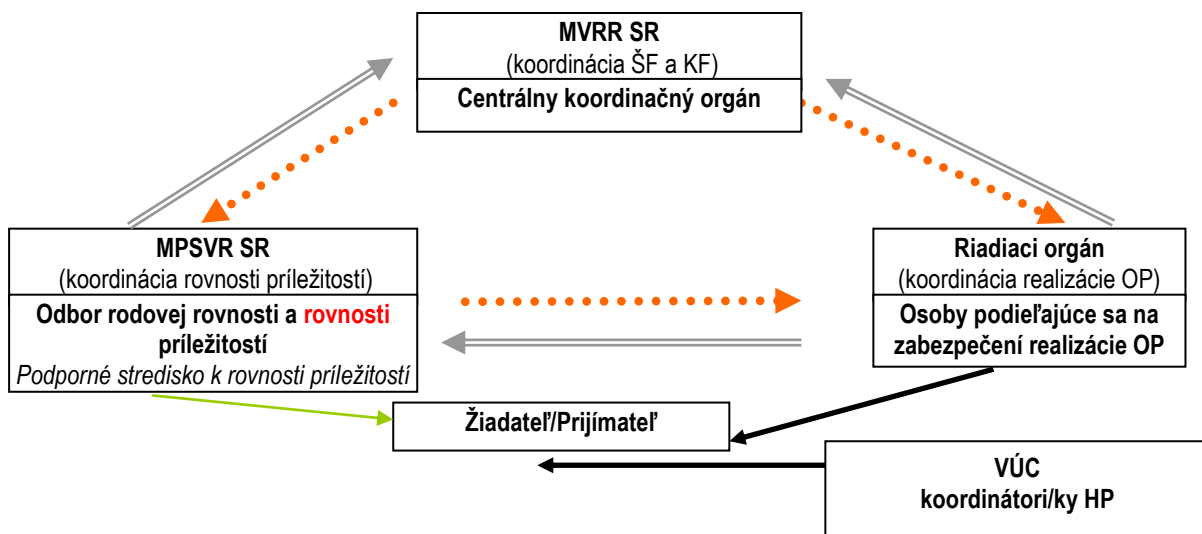
Úlohou¹¹ kontaktných bodov/osôb za RO resp. RO jednotlivých OP vo vzťahu ku koordinátorovi HP RP je najmä:

¹¹ Kompetencie RO zodpovedného za konkrétne OP sa odvíjajú od ustanovení NSRR a Systému riadenia ŠF a KF na programové obdobie 2007 - 2013.

- spolupracovať pri implementácii HP RP na úrovni OP s koordinátorom HP RP v súlade so SKI HP RP, a to najmä;
 - pri identifikovaní relevancie prioritných osí/opatrení OP k HP RP,
 - pri definovaní hodnotiacich kritérií používaných pri hodnotení žiadostí o NFP predkladaných žiadateľmi vo väzbe na posúdenie príspevku k HP RP, vrátane vypracovania relevantnej časti inštrukcie k aplikovaniu hodnotiacich kritérií ;
 - pri identifikovaní relevantných merateľných ukazovateľov výstupov a výsledkov prioritných osí pre HP RP,
 - pri príprave príručky pre žiadateľov/prijímateľov a ďalších relevantných formulárov v otázkach týkajúcich sa HP RP,
 - pri poskytovaní informácií potrebných na monitorovanie realizácie projektov relevantných pre HP RP,
- v spolupráci s CKO schvaľovať SKI prostredníctvom PS pre HP RP;
- konzultovať akékoľvek problémy a otázky v súvislosti s implementáciou HP RP v príslušnom OP,
- zúčastňovať sa a spolupracovať pri vzdelávacích a informačných aktivitách organizovaných koordinátorom HP RP v súvislosti s implementáciou HP RP,
- zúčastňovať sa zasadnutí PS pre HP RP, zriadenej za účelom zefektívnenia koordinácie HP RP,
- informovať koordinátora HP RP o rokovaniach k OP s EK (okrem bežnej komunikácie technického charakteru), ak je to relevantné vo vzťahu k HP RP,
- informovať koordinátora HP RP o opatreniach prijatých na základe pripomienok EK zaslaných RO v rámci ročného preskúmania OP v zmysle čl. 68 všeobecného nariadenia, ak je to relevantné vo vzťahu k HP RP.

Systém spolupráce medzi MPSVR (ORRRP), príslušnými RO a CKO definuje nasledovná schéma:

Schéma č. 1: Koordinácia implementácie HP RP

Legenda:

- Usmernenia, školenia, konzultácie, poradenstvo
- ⇒ Žiadosti o usmernenie, školenia, konzultácie a poradenstvo; výročné správy za OP k RP/ monitorovacie správy HP RP do výročnej správy NSRR
- ⇒ Primárne poradenstvo na určenie vplyvu projektu na rovnosť príležitostí; ukazovatele HP RP; odborné hodnotenie HP RP
- Sekundárne poradenstvo na určenie vplyvu projektu na rovnosť príležitostí; ukazovatele HP RP;
- ⇒ odborné hodnotenie HP RP
- Primárne poradenstvo na určenie vplyvu projektu na rovnosť príležitostí; monitoring HP RP

3.3 Zloženie a činnosť pracovnej skupiny pre HP RP

Za účelom zefektívnenia koordinácie HP RP a zároveň zabezpečenia princípu partnerstva je zriadená na MPSVR SR PS pre HP RP, ktorá zasadá minimálne dvakrát ročne. Úlohy jej sekretariátu zabezpečuje ORRRP resp. Podporné stredisko k rovnosti príležitostí. V pracovnej skupine majú členstvo všetky relevantné RO jednotlivých OP (prostredníctvom svojich „kontaktných bodov/osôb“) a CKO. Členmi PS v pozícii pozorovateľov bez hlasovacieho práva sú zástupcovia OA a CO MF SR.

V prípade potreby sú na zasadnutia pracovnej skupiny prizývaní zástupcovia z mimovládneho sektora a občianskej spoločnosti, akademickej obce a výskumných inštitúcií s odbornou skúsenosťou v oblasti rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí, zástupcovia VÚC a miestnych samospráv, podnikateľských a odborových zväzov. V rámci vyšších územných celkov boli zriadené pozície koordinátorov HP, ktorí monitorujú a hodnotia realizáciu HP z regionálnych hľadísk. Na základe tejto spolupráce podporné stredisko dostáva podnety a informácie z jednotlivých regiónov. Pracovnú skupinu tvoria predseda, podpredsa a členovia. Predsedom/predsedyňou pracovnej skupiny je riaditeľ/riaditeľka ORRRP MPSVR SR a podpredsedom/podpredsedkyňou je vedúci/vedúca Podporného strediska k rovnosti príležitostí MPSVR SR. Úlohy sekretariátu PS pre HP RP zabezpečuje Podporné stredisko k rovnosti príležitostí.

PS pre HP RP sa riadi štatútom, ktorý schvaľuje na prvom zasadnutí a je súčasťou interného manuálu procedúr koordinátora HP RP. PS pre HP RP schvaľuje aj ďalšiu aktualizáciu štatútu.

Pracovná skupina najmä:

- schvaľuje SKI HP RP a každú jeho aktualizáciu,
- pripomienkuje plán hodnotení HP RP na programové obdobie 2007 - 2013,
- pripomienkuje PIP HP RP,
- pripomienkuje výročné správy a záverečnú správu o vykonávaní HP RP, ktoré tvoria podklad pre výročnú a záverečnú správu o vykonávaní NSRR,
- reflektuje na vývoj v oblasti zabezpečovania HP RP,
- zaujíma stanoviská a poskytuje odporúčania, týkajúce sa riešení vo vzťahu k otázkam a problémom, ktoré nastanú v oblasti implementácie HP RP,
- priebežne vyhodnocuje proces implementácie a formuluje odporúčania pre ďalšiu implementáciu HP RP na úrovni OP a NSRR,
- predkladá na základe priebežného monitorovania a vyhodnocovania HP RP podnety, návrhy a odporúčania Národnému monitorovaciemu výboru, v prípade potreby aj RO jednotlivých OP a koordinátorovi HP RP na zlepšenie dosiahnutia stanovených cieľov HP RP.

4 Implementácia HP RP

4.1 Princípy hodnotenia príspevku k napĺňaniu cieľov HP RP

Pre hodnotenie HP RP platia nasledovné princípy :

- HP RP bude hodnotená na základe príspevku k napĺňaniu cieľov HP RP stanovených v prílohe č.3 SKI HP RP, ktoré sa týkajú najmä:
 - príspevku k cieľom v oblasti rodovej rovnosti (v oblasti bariér na pracovnom trhu, v zosúladovaní pracovného a rodinného života, rodového mzdového rozdielu, horizontálnej a vertikálnej rodovej segregácie, vo vzdelávaní, v oblasti násillia páchaného na ženách a rodových stereotypov),
 - príspevku k cieľom v oblasti rovnosti príležitostí zdravotne postihnutých osôb, ako aj osôb s obmedzenou mobilitou a orientáciou (v oblasti bariér na pracovnom trhu, dostupnosti fyzického prostredia, dopravy a verejných služieb, bariér vo vzdelávaní);
 - príspevku k cieľom v oblasti rovnosti príležitostí na základe veku, a to najmä starších ľudí, absolventov/absolventiek škôl (v oblasti bariér na pracovnom trhu, vo vzdelávaní);
 - príspevku k cieľom z hľadiska rovnosti príležitostí a predchádzania a eliminácie diskriminácie vo všeobecnom kontexte t.z. k posilneniu uplatňovania zásady rovnakého zaobchádzania a eliminácie a predchádzania diskriminácie na základe rodu, rasy alebo etnického pôvodu, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie atď.;

- príspevku k cieľom pre ďalšie znevýhodnené skupiny z hľadiska rovnosti príležitostí (dlhodobozamestnané osoby s nízkym vzdelaním atď.);
- problematiku marginalizovaných rómskych komunít rieši osobitná HP s rovnomenným pomenovaním horizontálna priorita marginalizovaných rómskych komunít („ďalej len HP MRK“)¹²,
- HP RP bude hodnotená a sledovaná **vo všetkých OP, pričom relevancia jednotlivých cieľov HP RP k prioritným osiam OP je stanovená v časti 2. Systému koordinácie implementácie HP RP,**
- príspevok k HP RP je hodnotený a sledovaný v tých projektoch, v ktorých oprávnené alebo neoprávnené výdavky, resp. ich časť sú použité na plnenie cieľov HP RP uvedených **v prílohe č.3 SKI HP RP,**
- v prípade ostatných projektov (nemajú vplyv na ciele HP RP) sa bude sledovať len ich počet a podiel počtu projektov, ktoré majú vplyv na ciele HP RP na celkovom počte projektov,
- na základe slovenskej a európskej legislatívy (viď. kapitola 1.1.) nemôže dôjsť k tomu, aby pri implementácii operačných programov a projektov boli porušované princípy rovnosti príležitostí a nediskriminácie.

4.2 Posúdenie príspevku projektu k napĺňaniu cieľov HP RP zo strany žiadateľa

Zhodnotenie príspevku projektu k napĺňaniu cieľov HP RP zo strany žiadateľa je povinné pre všetkých žiadateľov zo ŠF a KF a bude sa sledovať vo formulári žiadosti o NFP.

Postupy hodnotenia vplyvu projektu na napĺňanie cieľov HP RP zo strany žiadateľa prebieha nasledovne:

- v žiadosti o NFP v časti 15. žiadateľ posúdi, či projekt prispieva k napĺňaniu cieľov HP RP,
- ak uvedie „nie“ žiadateľ deklaruje, že projekt má neutrálny príspevok k cieľom HP RP a neuvádza špecifikáciu a merateľné ukazovatele HP RP,
- ak uvedie odpoveď „áno“ špecifikuje akým spôsobom projekt prispieva k napĺňaniu cieľov HP RP a ako bude pri implementácii projektu zabezpečená rovnosť príležitostí a deklarované ciele HP RP vo vzťahu k cieľom, cieľovým skupinám a aktivitám projektu uvedením konkrétnych príkladov,
- ak uvedie „áno“ do tabuľky v časti 15. uvedie merateľné ukazovatele výsledku a dopadu HP RP s cieľovými hodnotami (minimálne jeden ukazovateľ výsledku relevantný pre HP RP),
- nešpecifikovaním príspevku projektu k cieľom HP RP prostredníctvom relevantného ukazovateľa výsledku alebo špecifikovaním tohto príspevku iba prostredníctvom ukazovateľa dopadu žiadateľ deklaruje, že projekt neprispieva k napĺňaniu cieľov HP RP,
- pri samohodnotení príspevku k napĺňaniu cieľov HP RP a výbere merateľných ukazovateľov HP RP bude žiadateľ vychádzať z príručky pre žiadateľa resp. z ďalšej podpornej dokumentácie k rovnosti príležitostí, ktorými sú:
 - SKI HP RP pre programové obdobie 2007- 2013,
 - Príručka uplatňovania rovnosti príležitostí v projektoch spolufinancovaných EÚ - programové obdobie 2007-2013,¹³ktoré sú mu k dispozícii v čase zverejnenia výzvy minimálne odkazom na webovú stránku www.gender.gov.sk,
- pri samohodnotení príspevku k napĺňaniu cieľov HP RP je žiadateľovi k dispozícii aj znenie hodnotiacich kritérií za HP RP,
- v prípade potreby konzultuje otázky týkajúce sa HP RP primárne s kontaktnou osobou/kontaktným bodom na RO jednotlivých OP.

Úlohy koordinátora HP RP pri procese zabezpečenia samohodnotenia vplyvu projektu na napĺňanie cieľov HP RP zo strany žiadateľa:

- definuje ciele HP RP v SKI HP RP aj s merateľnými ukazovateľmi HP RP na strategickej úrovni,
- rokuje s RO jednotlivých OP s cieľom identifikovať relevanciu prioritných osí jednotlivých OP k cieľom HP RP zadaným v SKI HP RP,
- pripravuje podklady, metodické usmernenia pre definovanie príspevku k napĺňaniu cieľov HP RP,

¹² Prekrývanie hodnotenia a monitorovania sa v tomto aspekte nevylučuje, pričom komplexnejšie zhodnotenie uplatňovania princípu rovnosti príležitostí pre cieľovú skupinu MRK zabezpečuje príslušný koordinačný orgán pre HP MRK – t.j. Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity pri Úrade vlády Slovenskej republiky).

¹³ dokumenty sú k dispozícii na stránke

<http://www.gender.gov.sk/index.php?slD=8118890fe9d54dc6c033ab5463fccdc4&SMC=1&id=510>

- zodpovedá za metodické vedenie, poradenstvo a konzultácie pri definovaní príspevku k napĺňaniu cieľov HP RP v príručke pre žiadateľa (prípadne v inštrukcii k vyplneniu žiadosti o NFP a formulári žiadosti o NFP) v spolupráci s RO jednotlivých OP,
- zodpovedá za metodické usmernenia a konzultácie pri definovaní merateľných ukazovateľov HP RP s RO jednotlivých OP,
- poskytuje zaškolenie kontaktných osôb RO jednotlivých OP v otázkach HP RP a poskytuje stanoviská k sporným otázkam vo vzťahu k HP RP zo strany žiadateľov,
- poskytuje informácie a konzultácie k HP RP pri realizácii informačných aktivít pre žiadateľov zo strany RO,
- v prípade vyžiadania stanoviska zo strany RO k príručke pre žiadateľa, resp. k iným materiálom vo vzťahu k HP RP a k merateľným ukazovateľom koordinátor HP RP reaguje do 10 pracovných dní.

Úlohy RO jednotlivých OP pri procese zabezpečenia samohodnotenia vplyvu projektu na napĺňanie cieľov HP RP zo strany žiadateľa:

- zodpovedá za prípravu príručky pre žiadateľa, a tým aj za zabezpečenie definovania príspevku k napĺňaniu cieľov HP RP v príručke pre žiadateľa resp. vo formulári žiadosti o NFP,
- v príručke pre žiadateľa resp. vo formulári žiadosti o NFP definuje minimálne:
 - rovnosť príležitostí a antidiskrimináciu,
 - postup ako uviesť príspevok k napĺňaniu cieľov HP RP,
 - odkaz na SKI HP RP a Príručku uplatňovania rovnosti príležitostí v projektoch spolufinancovaných EÚ - programové obdobie 2007-2013 (či už prostredníctvom web stránky koordinátora HP RP, alebo zverejnením usmernenia/príručky na stránke RO),
- v prípade potreby konzultuje a spolupracuje pri príprave a aktualizácii príručky pre žiadateľa resp. formuláru žiadosti o NFP vo vzťahu k určeniu príspevku k napĺňaniu cieľov HP RP a samohodnotiacich definícií s koordinátorom HP RP,
- zodpovedá za prípravu merateľných ukazovateľov HP RP výsledku a dopadu (názov, kategória, merná jednotka, popis) na projektovej úrovni v súlade s cieľmi HP RP určenými v SKI HP RP a Metodickom pokyne CKO č.3/2008 k tvorbe a používaniu projektových ukazovateľov a ich zaraďovaniu do ITMS 2007 – 2013,
- v prípade potreby konzultuje a spolupracuje pri príprave a aktualizácii merateľných ukazovateľov výsledku a dopadu HP RP s koordinátorom HP RP,
- v prípade realizácie informačných aktivít pre žiadateľov poskytne informácie aj o HP RP, či už priamo prostredníctvom koordinátora HP RP, alebo prostredníctvom konzultácií (s výnimkou OP Doprava),
- zodpovedá za vytvorenie kontaktného bodu pre žiadateľov v súvislosti s otázkami, ktoré sa týkajú HP RP.

4.3 Odborné hodnotenie príspevku k napĺňaniu cieľov HP RP a inštrukcia pre hodnotiteľa

V procese odborného hodnotenia žiadosti o NFP je hodnotenie príspevku projektu k napĺňaniu HP RP zaradené medzi hodnotiace kritériá, v prípade ak daná priorita bola identifikovaná koordinátorom HP RP ako relevantná vo vzťahu k cieľom HP RP. Hodnotiace kritériá za HP RP resp. inštrukcia k ich aplikácii pre hodnotiteľov **zohľadňujú nasledovné skutočnosti:**

- príspevok k napĺňaniu cieľov HP RP stanovených v časti 1.2. a v *prílohe č.3 SKI HP RP* (špeciálne k zabezpečeniu zásady rovnakého zaobchádzania a predchádzania a eliminácie diskriminácie),
- relevanciu jednotlivých OP a prioritných osí k plneniu cieľov HP RP v súlade s tabuľkou č.1 SKI HP RP,
- prepojenie deklarovaného príspevku k napĺňaniu cieľov HP RP na ciele a aktivity projektu,
- prepojenie deklarovaného príspevku k napĺňaniu cieľov HP RP na merateľné ukazovatele výsledku a dopadu HP RP,
- váha a bodové hodnotenie príspevku závisí od relevancie OP/prioritnej osi k cieľom HP RP.

Postupy pre posúdenie príspevku projektu k napĺňaniu cieľov HP RP v rámci odborného hodnotenia žiadosti o NFP zo strany odborného hodnotiteľa:

- odborný hodnotiteľ v žiadosti o NFP posúdi, či žiadateľ uviedol, že prispieva k napĺňaniu cieľov HP RP,

- v prípade ak žiadateľ v žiadosti o NFP uviedol, že prispieva k napĺňaniu cieľov HP RP, teda deklaroval pozitívny príspevok, hodnotiteľ posúdi, či:
 - deklarovaný príspevok je v súlade s cieľmi HP RP definovanými v časti 1.2. a prílohe č. 3 SKI HP RP,
 - ciele, aktivity projektu prispievajú k napĺňaniu cieľov HP RP, vrátane zákonom požadovaného dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania,
 - deklarovaný príspevok je adekvátne prepojený na merateľné ukazovatele výsledku a dopadu HP RP (Pozn. v prípade, že si žiadateľ nemôže vybrať adekvátny ukazovateľ dopadu popíše príspevok k napĺňaniu cieľov HP RP minimálne jedným relevantným ukazovateľom výsledku),
 - prideli body projektu v hodnotiacom kritériu pre HP RP v závislosti od inštrukcie pre hodnotiteľa pre jednotlivé body.
- v prípade ak žiadateľ v žiadosti o NFP uviedol, že neprispieva k napĺňaniu cieľov HP RP, teda deklaroval neutrálny príspevok, hodnotiteľ:
 - prideli projektu v rámci hodnotiaceho kritéria pre HP RP nulové bodové hodnotenie,
 - odborný hodnotiteľ je povinný pri hodnotení projektov dbať na uplatňovanie princípov rovnosti príležitostí a nediskriminácie, ktoré vyplývajú zo slovenskej a európskej legislatívy (viď. kapitola 1.1.), čo sa vzťahuje na všetky projekty (aj tie, ktoré uvedú neutrálny príspevok),
- odborný hodnotiteľ má v čase odborného hodnotenia k dispozícii základné informácie o HP RP a jej cieľoch prostredníctvom zaškolenia, resp. podporných materiálov a má k dispozícii inštrukciu k aplikácii hodnotiacich kritérií za HP RP.

Úlohy koordinátora HP RP v procese odborného hodnotenia žiadostí o NFP z hľadiska príspevku k napĺňaniu cieľov HP RP:

- zodpovedá za metodické usmernenia a konzultácie pri definovaní hodnotiacich kritérií za HP RP a inštrukcie k ich aplikácii pre hodnotiteľa,
- v prípade vyžiadania stanoviska zo strany RO reaguje do 10 pracovných dní,
- poskytuje informácie a konzultácie k HP RP pri realizácii zaškolení odborných hodnotiteľov,
- v prípade žiadosti zo strany RO sa môže zúčastniť na odbornom hodnotení žiadostí o NFP (týka sa najmä ESF projektov),

Úlohy RO jednotlivých OP v procese odborného hodnotenia žiadostí o NFP z hľadiska príspevku k napĺňaniu cieľov HP RP (s výnimkou OP Doprava, ktorý nerealizuje odborné hodnotenie) :

- zodpovedá za prípravu hodnotiacich kritérií za HP RP a inštrukcie k ich aplikácii pre hodnotiteľa (znenie, body a váha),
- konzultuje a spolupracuje pri príprave a aktualizácii hodnotiaceho kritéria HP RP a inštrukcie k ich aplikácii s koordinátorom HP RP pred ich schválením,
- zabezpečuje zaškolenie odborných hodnotiteľov pri hodnotení príspevku k napĺňaniu cieľov HP RP v žiadosti o NFP,
- v prípade potreby môže RO požiadať o účasť koordinátora HP RP na odbornom hodnotení žiadostí o NFP (týka sa najmä projektov ESF)

Pri uzatváraní zmluvy o poskytnutí NFP:

- prijímateľ
 - v prípade schválenia žiadosti o NFP sa prijímateľ zaviazuje k sledovaniu príspevku k napĺňaniu cieľov HP RP v závislosti od rozhodnutia RO jednotlivých OP,
- RO jednotlivých OP
 - v procese prípravy zmluvy o poskytnutí NFP je v kompetencii RO stanoviť relevantnosť projektu k cieľom HP RP a tým určiť, ktoré merateľné ukazovatele v rámci HP RP budú obsiahnuté v zmluve o NFP,
- koordinátor HP RP
 - nevstupuje do procesu prípravy zmluvy o NFP s jednotlivými prijímateľmi.

4.4 Monitorovanie HP RP

Monitorovanie predstavuje činnosť, ktorá sa systematicky zaoberá zberom, triedením, agregovaním a ukladaním relevantných informácií pre potreby hodnotenia a kontroly riadených procesov.

Hlavným cieľom monitorovania HP RP je pravidelné sledovanie realizácie cieľov HP RP s využitím merateľných ukazovateľov.

Monitorovanie na projektovej úrovni je zabezpečené RO jednotlivých OP prostredníctvom projektových ukazovateľov. Projektové ukazovatele zahŕňajú projektové ukazovatele operačných programov a projektové ukazovatele jednotlivých horizontálnych priorít a vytvárajú číselník projektových ukazovateľov, za ktorého správu je zodpovedný CKO. Základné postupy, ktorými sú RO a koordinátori horizontálnych priorít povinní sa riadiť pri formulácii, používaní a aktualizácii projektových ukazovateľov, sú definované v Metodickom pokyne CKO č.3 k tvorbe a používaniu projektových ukazovateľov a ich zaradovaniu do ITMS.

Merateľné ukazovatele HP RP pre jednotlivé OP vypracovávajú RO v spolupráci s koordinátormi HP RP. ORRRP poskytuje metodické vedenie a konzultácie v procese zdefinovania relevantných ukazovateľov pre HP RP podľa relevancie jednotlivých OP/prioritných osí k cieľom HP RP zdefinovanými v časti 1.2. SKI HP RP. Zároveň treba zdôrazniť, že Európska komisia v nariadení č.1083/2006 odporúča, pokiaľ to povaha merateľného ukazovateľa umožní, deliť ho podľa pohlavia, resp. rodu.

Monitorovanie HP RP na úrovni projektov počas ich realizácie je metodologicky zabezpečené prostredníctvom predkladania monitorovacích správ, v ktorej prijímateľ uvádza priebežne dosahované hodnoty všetkých merateľných ukazovateľov v zmysle Zmluvy o NFP, teda aj ukazovateľov vzťahujúcich sa na HP RP, pokiaľ ich v žiadosti deklaroval. Pre RO, ktoré riadia projekty ESF t.j. OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia a OP Vzdelávanie, vyplýva z nariadenia EP a Rady(ES) č. 1081/2006, čl.10, povinnosť monitorovať rozdelenie účastníkov projektov ESF podľa pohlavia, postavenia na trhu práce a príslušnosti k niektorej zo znevýhodnených skupín. Táto povinnosť pre ESF je zohľadnená aj vo formulári monitorovacej správy. Príslušné údaje budú evidované v ITMS a budú slúžiť koordinátorovi HP RP ako dodatočná informácia pre sledovanie plnenia rovnosti príležitostí.

Úlohy žiadateľa/prijímateľa pri monitorovaní HP RP v rámci jeho projektu:

- má k dispozícii zoznam merateľných ukazovateľov výsledku a dopadu za HP RP pri každej výzve každého OP,
- pri príprave Monitorovacej správy v časti 2. uvádza príspevok k HP RP v zmysle Zmluvy o poskytnutí NFP,
- v prípade, ak v časti 2. Monitorovacej správy odpovie „áno“, špecifikuje ako v tom období zabezpečil súlad a vyhodnotí v časti 8 napĺňanie merateľných ukazovateľov výsledku s relevanciou k HP RP, ktoré si stanovil v zmluve o poskytnutí NFP,
- pri projektoch spolufinancovaných z ESF uvedie v časti 12. Monitorovacej správy rozdelenie účastníkov/účastníčok, ktorí absolvovali aktivity projektu podľa stanovených sociálnych kategórií,
- uvádza ďalšie údaje vzťahujúce sa k HP RP, na ktorých sa dohodli RO jednotlivých OP a koordinátor HP RP,
- participuje na overovaní realizácie na mieste projektu hlavne vo vzťahu k HP RP.

Úlohy koordinátora HP RP pri monitorovaní HP RP na úrovni projektu:

- poskytuje metodické usmernenia a konzultácie RO pri príprave merateľných ukazovateľov HP RP na úrovni projektu,
- navrhuje a konzultuje úpravu monitorovacích správ v spolupráci s RO jednotlivých OP v prípade potreby získania dodatočných údajov za HP RP,
- v rámci priebežného hodnotenia napĺňania cieľov HP RP môže požiadať o účasť na overovaní realizácie projektu na mieste, pričom závisí od RO, či to povolí (týka sa najmä ESF projektov),
- v prípade vyžiadania stanoviska zo strany RO jednotlivých OP k merateľným ukazovateľom HP RP a monitorovacej správy reaguje do 10 pracovných dní.

Úlohy RO jednotlivých OP pri monitorovaní HP RP na úrovni projektu:

- zodpovedá za prípravu merateľných ukazovateľov HP RP na projektovej úrovni,
- zodpovedá za zdefinovanie merateľných ukazovateľov v každej výzve daného OP, ktorá je relevantná vo vzťahu k HP RP,
- konzultuje merateľné ukazovatele HP RP na projektovej úrovni s koordinátorom HP RP,
- v prípade ak je to relevantné kontroluje súlad s HP RP v monitorovacích správach prijímateľov (t.z. či uvádzajú skutočnosti, ku ktorým sa zaviazali v žiadosti o NFP),
- v prípade potreby získania dodatočných údajov konzultuje úpravu monitorovacích správ s koordinátorom HP RP (zloženie projektového tímu podľa sociálnych kategórií, v prípade podnikateľských subjektov podiel žien a mužov v podniku, podiel žien v riadiacich pozíciách atď.),

- pri overovaní realizácie na mieste projektu sa zameria aj na reálne overenie príspevku projektu k napĺňaniu cieľov HP RP.

Zosumarizované výstupy monitorovania na úrovni projektu tvoria podklady pre zostavovanie výročných správ a záverečnej správy za HP RP. Výročná a záverečná správa za HP RP obsahuje najmä informácie o príspevku realizácie jednotlivých OP k plneniu cieľov HP RP (v prípade, že daný OP bol koordinátorom HP RP identifikovaný v SKI HP RP ako vecne príslušný pre riešenie daného cieľa HP RP) spolu s vyčíslením vždy a všade, keď je to možné, s použitím príslušných merateľných ukazovateľov HP RP na úrovni prioritných osí a informácie o výsledkoch hodnotení vykonaných v časovo príslušnom období. Výročná a záverečná správa za HP RP predstavuje podklad pre CKO k vypracovaniu časti výročnej a záverečnej správy o vykonávaní NSRR, týkajúcej sa HP RP.

RO pripraví informáciu o príspevku realizácie jednotlivých OP k plneniu cieľov HP RP v štruktúre a rozsahu definovanom koordinátorom HP RP (zadefinovaná v prílohe č. 5 SKI HP RP) a zašle ju koordinátorovi HP RP v termíne do 30. apríla roka nasledujúceho po hodnotenom roku. RO zhrnie príslušné výsledky monitorovania OP a jeho príspevku k plneniu cieľov HP RP aj do výročných správ a záverečnej správy o vykonávaní OP.

Koordinátor HP RP na základe jednotlivých informácií o príspevku plnenia OP k HP RP vypracuje výročnú správu za HP RP za obdobie od 1. januára do 31. decembra hodnoteného roka a predkladá ju CKO v termíne do 30. júla roka nasledujúceho po hodnotenom roku. Koordinátor HP RP vypracuje záverečnú správu za príslušnú HP a predkladá ju CKO v termíne ním definovanom.

Za účelom monitorovania a hodnotenia využitia štrukturálnej pomoci zriadia príslušné RO v súlade s článkami 63 a 64 Nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 **Monitorovacie výbory** pre jednotlivé OP. Účasť zástupcu, resp. zástupkyne ORRRP ako koordinátora HP RP na monitorovacích výboroch je určená na základe relevantnosti HP RP k danému OP. RO zašle predbežnú verziu Výročnej správy programu členom Monitorovacieho výboru, CKO a v prípade, že daný OP bol koordinátorom HP RP identifikovaný ako vecne príslušný pre HP RP aj príslušnému koordinátorovi HP RP najneskôr do 4 mesiacov od posledného dňa hodnoteného roka. Podľa NSRR HP RP sa dotýka všetkých OP.

Úlohy koordinátora HP RP pri monitorovaní HP RP na úrovni OP a NSRR:

- definuje ciele HP RP a ich relevanciu pre prioritné osi jednotlivých OP v Systéme koordinácie implementácie HP RP,
- metodicky usmerňuje a konzultuje prípravu merateľných ukazovateľov HP RP na úrovni OP s jednotlivými RO,
- zodpovedá za prípravu merateľných ukazovateľov HP RP na strategickej úrovni NSRR,
- pripomienkuje výročnú správu o vykonávaní jednotlivých OP v časti týkajúcej sa príspevku k HP RP najneskôr do 10 pracovných dní od jej zaslania,
- pripravuje/aktualizuje plán monitorovania HP RP, formulár výročnej a záverečnej správy za HP RP na úrovni NSRR a štruktúru a rozsah potrebných informácií o príspevku OP k plneniu cieľov HP RP od RO jednotlivých OP a poskytuje informáciu o nich členom/členkám pracovnej skupiny pre HP RP a RO jednotlivých OP,
- zabezpečuje zber údajov za HP RP zo strany jednotlivých RO najneskôr do 30.4. nasledujúceho roka po hodnotenom roku,
- monitoruje a sumarizuje údaje od RO vo vzťahu k NSRR (podklady/údaje od RO, ako sú napr. statické a dynamické výstupné zostavy z ITMS týkajúce sa realizácie/plnenia merateľných ukazovateľov v rámci príslušných identifikovaných/relevantných prioritných osí OP, koordinátor HP RP overí a doplní podľa svojich prístupových práv z ITMS a spracuje do výročných správ a záverečnej správy za HP RP); v prípade potreby si koordinátor HP RP môže vyžiadať doplnenie údajov resp. ich výklad,
- pripravuje interné správy o príspevku jednotlivých OP k cieľom HP RP na podklade zozbieraných údajov zo strany RO, z výročných správ a údajov z ITMS
- vypracuje výročnú správu za HP RP za obdobie od 1. januára do 31. decembra hodnoteného roka ako podklad do výročnej správy NSRR na podklade zozbieraných údajov zo strany RO, z výročných správ a údajov z ITMS ,
- vypracuje záverečnú správu HP RP a predkladá ju CKO v termíne ním definovanom,
- zasiela výročnú správu HP RP na pripomienkovanie pracovnej skupine HP RP najneskôr 20 pracovných dní pred jej oficiálnym zaslaním na CKO,
- konečnú verziu výročnej správy za HP RP zasiela CKO do 30.7. daného roka,
- priebežne poskytuje CKO informácie o napĺňaní cieľov HP RP,
- zástupca/zástupkyňa koordinátora HP RP sa zúčastňuje na zasadnutiach Monitorovacích výborov jednotlivých OP relevantných k HP RP a Národného monitorovacieho výboru,
- koordinátor HP RP pripomienkuje podklady na zasadnutia Monitorovacích výborov jednotlivých OP a Národného monitorovacieho výboru,

Úlohy RO jednotlivých OP pri monitorovaní HP RP na úrovni OP a NSRR:

- zodpovedá za prípravu merateľných ukazovateľov HP RP na úrovni OP v súlade s cieľmi HP RP,
- konzultuje a spolupracuje pri príprave merateľných ukazovateľov HP RP na úrovni OP s koordinátorom HP RP,
- sleduje príspevok k cieľom HP RP aj prostredníctvom merateľných ukazovateľov HP RP vo výročnej správe OP,
- RO pripraví informáciu o príspevku OP k HP RP v prípade, že daný OP bol koordinátorom HP RP identifikovaný v SKI HP RP ako vecne príslušný pre riešenie HP RP,
- RO túto informáciu pripraví v štruktúre a rozsahu definovanom koordinátorom horizontálnej priority (príloha č.5 SKI HP RP) a zašle ju koordinátorovi HP RP v termíne do 30. apríla roka nasledujúceho po hodnotenom roku,
- predkladá výročnú správu OP v časti týkajúcej sa HP RP na pripomienkovanie koordinátorovi HP RP najneskôr do 30.4. nasledujúceho roka po hodnotenom roku,
- prostredníctvom PS pre HP RP pripomienkujú výročné správy za HP RP ako podklad do výročnej správy o vykonávaní NSRR,
- zabezpečuje účasť koordinátora HP RP na Monitorovacích výboroch jednotlivých OP.

Postavenie CKO pri monitorovaní HP RP na úrovni NSRR:

- pripomienkuje výročné správy a záverečnú správu za HP RP do výročnej správy o vykonávaní NSRR prostredníctvom PS pre HP RP,
- môže si vyžiadať priebežné informácie o sledovaní príspevku NSRR k HP RP,
- zabezpečuje účasť koordinátora HP RP ako člena/členky na Národnom monitorovacom výbore.

4.5 Hodnotenie HP RP na úrovni OP a NSRR

Účelom hodnotenia NSRR je posúdiť a zhodnotiť dosahovanie cieľov NSRR - strategického cieľa, cieľov strategických priorít, cieľov špecifických priorít a cieľov horizontálnych priorít a posúdiť a zhodnotiť efektívnosť a účinnosť uplatňovania nástrojov na dosiahnutie cieľov NSRR prostredníctvom súboru merateľných ukazovateľov v súvislosti s prioritami Spoločenstva a národnými prioritami.

Súčasťou hodnotení NSRR je aj hodnotenie horizontálnych priorít a ich dopadov. Hodnotenie HP RP je zamerané na kvalitatívne a kvantitatívne posúdenie prínosu realizovaných projektov k cieľom HP RP. V priebehu programového obdobia budú vykonané priebežné hodnotenia zamerané na úspešnosť a efektívnosť zvoleného spôsobu implementácie HP RP a na zhodnotenie výstupov a výsledkov projektov realizovaných v rámci HP a napĺňania HP. Po skončení programového obdobia bude realizované záverečné hodnotenie dopadu projektov realizovaných v rámci HP RP.

Koordinátor HP RP vypracováva plán hodnotení HP RP v súlade s postupmi definovanými Systémom riadenia ŠF a KF a príslušným metodickým pokynom CKO a predkladá ho na vyjadrenie CKO a príslušným RO prostredníctvom PS pre HP RP. Plán hodnotení HP RP schvaľuje riaditeľ/riaditeľka ORRRP MPSVR SR. Schválený plán hodnotení HP RP je zohľadnený pri vypracovaní plánu hodnotení NSRR. Výsledky hodnotení HP RP sú zapracovávané do príslušných výročných správ a záverečnej správy za HP RP a budú predmetom zasadania Národného monitorovacieho výboru, ktorého členom ich predkladá CKO. Výsledky hodnotení horizontálnych priorít vykonaných v rámci hodnotení NSRR zverejňuje CKO.

Zdrojmi hodnotenia HP RP sú najmä:

- schválené žiadosti o NFP zo strany žiadateľov a monitorovacie správy zo strany prijímateľov,
- výročné správy o vykonávaní OP a výročné správy za HP RP,
- ďalšie údaje v ITMS, ktoré sa týkajú výziev, žiadostí o NFP a merateľných ukazovateľov,
- kontextové merateľné ukazovatele, ktoré odzrkadľujú spoločenský stav v oblasti rovnosti príležitostí,
- dodatočné prieskumy a štúdie v rámci externého hodnotenia.

Jednotlivé zdroje hodnotenia sú bližšie popísané v pláne hodnotení HP RP.

Hodnotenia HP RP vo vzťahu k periodicite ich vykonávania sa budú vykonávať ako:

- strategické,
- operatívne, v členení na pravidelné, tematické a ad hoc.

Pri strategickom hodnotení HP RP sa hodnotí vývoj HP RP v súvislosti s prioritami Spoločenstva a národnými prioritami v oblasti rovnosti príležitostí, hodnotí sa relevancia cieľov a merateľných ukazovateľov HP RP k prioritným osiam jednotlivých OP.

Predmetom operatívneho hodnotenia HP RP je hodnotenie stavu realizácie HP RP alebo jeho časti s účelom dosiahnuť jej efektívne a účinné realizovanie a hodnotenie stavu dosiahnutia určených cieľov. Operatívne hodnotenie je zamerané najmä na analýzu dosahovaných výsledkov vo vzťahu k určeným cieľom, plynulosť realizácie HP RP, vhodnosť nastavenia riadiacich a kontrolných systémov HP RP a na hodnotenie efektívnosti a účinnosti realizácie HP RP.

Operatívne hodnotenia budú vykonávané ako:

- pravidelné hodnotenie HP RP, ktoré sa bude vykonávať každé 2 roky začínajúc rokom 2009.
- tematické hodnotenie určitej časti/oblasti HP RP zamerané na tie vybrané oblasti HP RP, ktoré na základe výročnej správy HP RP tvoriacej podklad k vypracovaniu výročnej správy o vykonávaní NSRR schválenej Národným monitorovacím výborom, vykazovali odchýlky od požadovaného stavu. Tému hodnotenia navrhne koordinátor HP RP, posúdi PS pre HP RP a Centrálny výbor pre hodnotenie, členom ktorého je zástupca koordinátora HP RP a schváli Národný monitorovací výbor,
- ad hoc hodnotenie HP RP z dôvodu zistenia odklonu od stanovených cieľov resp. z dôvodu navrhnutia revízie v dôsledku vzniknutých sociálno-ekonomických zmien

Hodnotenie môže byť zabezpečené ako interné hodnotenie alebo externé hodnotenie.

Interné hodnotenie vykonávajú zamestnanci koordinátora HP RP, pri dodržaní podmienky funkčného oddelenia výkonu činností hodnotenia od činností spojených s implementáciou a monitorovaním jednotlivých OP, minimálne na úrovni pracovných pozícií.

Externé hodnotenie vykonáva iná fyzická osoba alebo právnická osoba. Externý hodnotiteľ môže vykonať hodnotenie HP RP alebo jeho časti za podmienok určených v legislatíve ES, všeobecne záväzných právnych predpisoch SR a internom manuály procedúr koordinátora HP RP.

Osoby vykonávajúce interné hodnotenie alebo externé hodnotenie musia byť funkčne nezávislé od CO a OA. Pri vykonávaní hodnotenia sa dodržiavajú základné princípy hodnotenia: proporционаlita, partnerstvo, nezávislosť, transparentnosť.

CKO v súvislosti s hodnotením NSRR zabezpečí zriadenie a fungovanie Centrálného výboru pre hodnotenie NSRR (ďalej len „CVH“) ako svojho poradného orgánu pre koordinovanie hodnotenia NSRR, OP a HP. Členmi CVH sú zástupcovia CKO, zástupcovia RO jednotlivých OP, zástupcovia koordinátorov HP a ďalšie osoby v zmysle Štatútu CVH schváleného ministrom výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Úlohy koordinátora pri hodnotení príspevku NSRR k HP RP:

- pripravuje/aktualizuje stratégiu hodnotenia HP RP na úrovni NSRR,
- vypracováva a aktualizuje plán hodnotení HP RP v súlade s postupmi definovanými Systémom riadenia ŠF a KF a príslušným metodickým pokynom CKO a predkladá ho na vyjadrenie CKO a príslušným RO prostredníctvom PS pre HP RP,
- zodpovedá za priebežné hodnotenie HP RP na úrovni NSRR a OP,
- predkladá hodnotiace správy na pripomienkovanie PS pre HP RP,
- vypracuje a predloží CKO v termíne najneskôr do 31. januára každého kalendárneho roka v rámci programového obdobia 2007 - 2013 Plán hodnotení HP RP na príslušný kalendárny rok,
- vypracuje a predloží CKO v termíne do 31. marca každého kalendárneho roka v rámci programového obdobia 2007 - 2013 súhrnnú správu o aktivitách hodnotenia a výsledkoch hodnotení HP RP za predchádzajúci kalendárny rok.

Úlohy RO jednotlivých OP pri hodnotení príspevku OP k HP RP:

- RO jednotlivých OP poskytujú údaje potrebné pre hodnotenie koordinátorovi HP RP a hodnotiteľovi HP RP v prípade vykonávania hodnotenia HP RP v rámci OP, skupiny vybraných OP alebo všetkých OP,
- RO predkladá výsledky hodnotenia vo forme hodnotiacich správ členom monitorovacieho výboru príslušného OP, CKO, Európskej komisii a príslušným koordinátorom horizontálnych priorít ak sú

tieto hodnotenia pre danú horizontálnu prioritu relevantné do 10 dní od ukončenia hodnotenia (prevzatie hodnotiacej správy RO),

- zverejňuje výsledky hodnotení prostredníctvom správ o vykonávaní OP, do ktorých RO zapracuje výsledky hodnotení ukončených k 31. decembru roka, ku ktorému sa správa o vykonávaní OP vzťahuje a informáciu o začatých a neukončených hodnoteniach k 31. decembru roka, ku ktorému sa správa o vykonávaní vzťahuje,
- zodpovedá za informovanie o vykonaných hodnoteniach na úrovni OP dotýkajúcich sa HP RP v rámci výročných a záverečnej správy o vykonávaní OP,
- pripomienkuje plán hodnotení HP RP prostredníctvom PS pre HP RP.

Postavenie CKO pri hodnotení príspevku NSRR k HP RP:

- pripomienkuje plán hodnotení HP RP prostredníctvom PS pre HP RP,
- zohľadňuje plán hodnotení HP RP pri vypracovaní plánu hodnotení NSRR,
- vypracováva metodické pokyny k hodnoteniu HP RP,
- predkladá Národnému monitorovaciemu výboru na informáciu výsledky hodnotení vykonaných v rámci jednotlivých OP a horizontálnych priorít vo vzťahu k dosahovaniu cieľov NSRR,
- zverejňuje výsledky hodnotení HP RP.

5 Publicita a informovanie

V zmysle článku 69 všeobecného nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006/ES členský štát a riadiaci orgán zabezpečia informovanie občanov, prijímateľov a publicitu o spolufinancovaných programoch s cieľom zdôrazniť úlohu Spoločenstva a zabezpečiť transparentnosť pomoci z fondov. MPSVR SR sa bude prostredníctvom ORRRP ako koordinátora HP RP podieľať na zabezpečení oblasti informovania a publicity nasledovne:

- informovaním o úlohách ORRRP a jeho relevantných partnerov,
- vypracovaním, koordináciou a realizáciou PIP HP RP v súlade so Systémom riadenia ŠF a KF, najneskôr do 6 mesiacov od schválenia všetkých OP,
- predkladaním PS pre HP RP PIP HP RP na pripomienkovanie a výsledky jeho plnenia,
- zabezpečením všeobecnej informovanosti o cieľoch, obsahu, monitorovaní a hodnotení HP RP a o pokroku dosiahnutom pri napĺňaní cieľov HP RP,
- zabezpečením odborných seminárov a workshopov o HP RP pre RO/SORO a ďalšie inštitúcie, ktoré participujú na implementácii štrukturálnych fondov,
- zabezpečením odborných seminárov a workshopov o HP RP pre širšiu odbornú verejnosť,
- priebežným hodnotením efektívnosti komunikačných aktivít ORRRP v rámci hodnotiacich správ,
- menovaním kontaktnej osoby pre HP RP, ktorá bude členom pracovnej skupiny pre publicitu CKO a zodpovedná za spoluprácu s kontaktnými osobami regionálnych informačných centier,
- podieľa sa na obsahovej náplni informačného portálu (www.nsr.sk), ktorý je hlavným a spoločným informačným nástrojom CKO, RO a koordinátorov HP, formou zasielania podkladov a informácií za HP RP,
- prípravou a aktualizáciou informácií zverejnených na internetovej stránke www.gender.gov.sk.

Úlohy RO jednotlivých OP pri zabezpečení informovania a publicity RO jednotlivých OP:

- pripomienkujú plán PIP HP RP prostredníctvom PS pre HP RP (tiež výsledky),
- na svojich internetových stránkach a v informačných materiáloch zabezpečí informovanie všetkých cieľových skupín o cieľoch HP RP, či už priamo, alebo odkazom na internetovú stránku a materiály koordinátora HP RP,
- zástupcovia/zástupkyne RO sa zúčastňujú školení týkajúcich sa HP RP.

Úlohy CKO pri zabezpečení informovania a publicity:

- koordinuje pracovnú skupinu pre publicitu, ktorá je zložená z kontaktných a zodpovedných osôb za informovanie a publicitu, ktorí sú menovaní s jasne definovanými zodpovednosťami a právomocami centrálnym koordinačným orgánom, certifikačným orgánom, každým riadiacim orgánom a koordinátorom horizontálnej priority,
- CKO pomocou Pracovnej skupiny pre publicitu zabezpečí okrem iného aj publicitu HP RP v SR i v zahraničí smerom na EK.

Prílohy

Príloha č. 1 Definície základných pojmov

Príloha č. 2 Legislatívne a strategické dokumenty v oblasti rovnosti príležitostí a rodovej rovnosti

Príloha č. 3 Identifikované ciele HP RP

Príloha č. 4 Merateľné ukazovatele HP RP za jednotlivé OP

Príloha č. 5 Informácia o príspevku RO k HP RP